1870 ЛЕНИН ЙИЛИ 1970

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 54 (4301).

18 МАРТ ЧОРШАНБА 1970 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин

Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозида баҳорги дон экиш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Хўжалик механизаторлари ўз агрегатларини экишга барвақт шай қилиб қўйишган эди. Улар шу кунларда суръатга-суръат қўшиб ишлашмоқда. Суратда: дон экиш пайти.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

ДАЛА ИШЛАРИ ҚИЗҒИН

ЎРТАСАРОЙ (Ўз мухбиримиздан). Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари юбилей йилида 3080 тонналик «оқ олтин» хирмони кўтаришга бел боғлаганлар. Кўклам экиш кампаниясини пухта ва тўла тайёрлик билан бошлаб юбориш учун хўжаликда барча зарур тадбирлар амалга оширилмоқда.

— Техникани ўз вақтида сифатли ремонт қилишда ака-ука Сулаймон, Осмон Шаховлар, Турғун Насриддинов, Ашир Қўшоқов, Марқа Жақаев, Сарсенбой Баратов, Абдиқодир Беркенов, Маҳмуд Турсунов сингари механизаторлар айниқса яхши ишладилар,— деди колхоз бош инженери Ўразали Қистабоев.

Ҳозир колхозда ариқ-зовурларни тозалаш, ирригация тармоқларини тартибга солиш, далага гўнг чиқариш, ғалла экиш ишлари қизғин бормоқда.

Қирда ҳам иш қизғин. Колхоз бу йил 1350 гектар ерга ғалла экиши керак. Шундан 650 гектарига кузгиси экилди. Ҳозир 700 гектар ерга 2 та сеялка билан баҳорги ғалла экилмоқда.

— Кўкламга тайёрлик ишлари тугалланай, деб қолди. Чигит экилгунча ариқ-зовурларни тозалаш, ғалла экиш тугалланади. Эндиги вазифа юбилей йили мажбуриятимизни сўзсиз бажариш учун чигит экишни эрта муддатларда уюшқоқлик билан сифатли ўтказишдан иборат,— деди колхоз раиси Муҳиддин Дўсанбоев.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1970 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини ҳаётга татбиқ қилабориб, 1969 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан маълум ишларни бажардилар.

Кейинги тўрт йил ичида область пахтакорлари 1 миллион 346 минг тонна пахта етиштирдилар ва давлатга топширдилар, пландан ташқари 57 минг тоннадан ортиқ пахта тайёрланди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари 1969 йилда ҳам пахта тайёрлаш планини бажариш юзасидан катта ишларни амалга оширдилар. Ўтган йили об-ҳаво ниҳоятда ноқулай келганлигига қарамасдан давлатга 317 минг тоннадан ортиқ пахта етказиб берилди.

Оққўрғон, Янгийўл, Оржоникидзе районларининг хўжаликлари планларини муваффақиятли бажардилар.

Оққўрғон районидаги «Озод», «Ленинобод», «Заря коммунизма», «Ленинград», Ленин номли колхозлар, Бекобод районидаги «Победа», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Бўка районидаги «Гулистон», Жамбул номли, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, «Полярная звезда», Терешкова номли, Янгийўл районидаги «Коммунизм», «Ленинизм», «Интернационал» колхозлари, «ЎзССР беш йиллиги», Ойбек номли, «Коммунизм», «Ленинград» совхозлари ва бошқа кўпгина хўжаликлар пахтачиликда катта ютуқларга эришдилар.

Областда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқлари ҳам муваффақиятли ривожланмоқда.

1969 йилда область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга ғалла, шоли, каноп, сабзавот, қовун-тарвуз, картошка, гўшт, тухум ва жун сотиш планларини муддатидан илгари бажардилар.

Бундай ютуқларга партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши иқтисодий базасини янада мустаҳкамлаш, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўз меҳнатлари натижаларидан моддий манфаатдорликларини ошириш юзасидан қилаётган доимий ғамхўрликлари, колхозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг фидокорона меҳнатлари, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг катта ташкилий ва сиёсий ишлари туфайли эришилди.

Лекин шу билан бирга бизнинг ишимизда ҳали қатор камчиликлар ва ҳал қилиниши зарур бўлган кўпгина масалалар бор. Булар Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVII Пленумида ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг яқинда бўлиб ўтган қурултойида айтиб ўтилди.

Кейинги икки йил ичида областда пахта тайёрлаш плани бажарилмаяпти. Натижада колхозлар ва совхозлар давлатга 28 минг тонна пахтани кам етказиб бердилар.

Бу шунинг учун ҳам рўй бердики, қатор район ва хўжаликларда пахта етиштириш агротехникаси қоидаларига амал қилиш, ишни ташкил этишда, минерал ўғитлар ва қишлоқ хўжалиги техникасидан фойдаланишда хатоларга йўл қўйилди.

Бир қатор хўжаликларда ердан ва материал-техника ресурсларидан унумсиз фойдаланиш ҳолларига йўл қўйилди.

Областда янги ва бўз ерларни ўзлаштириш ёмон бормоқда. Ўтган йили пландаги 5,2 минг гектар ўрнига аиги 3,2 минг гектар янги ер қишлоқ хўжалиги оборотига киритилди.

Кейинги йилларда областимизда ғўзанинг вилт касаллиги билан оғриши кенг тарқалди. Лекин шунга қарамасдан кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари, алмашлаб экишни жорий қилишга кам эътибор бермоқдалар, тупроқнинг ҳосилдорлигини ошириш тадбирларини кўрмаяптилар, пахтачиликдаги бу офатга қарши самарали курашмаяптилар ва пахтадан кам ҳосил олмоқдалар.

Область хўжаликларида фан ва илғор тажриба ютуқлари ишлаб чиқаришга суст жорий этилаётир. Комплекс механизацияни ривожлантириш ва мавжуд механизм ҳамда машиналардан самарали фойдаланиш юзасидан етарли тадбирларни амалга оширмаяптилар.

Бошоқли экинлардан, сабзавот, картошка, беда, узум ва мевадан кам ҳосил олиб келаётган хўжаликлар оз эмас. Ваҳоланки уларда ҳосилдорликни ошириш учун барча имкониятлар бор. Қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигининг пастлиги қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш планларининг бажарилмаётганлигининг асосий сабабларидан биридир.

Чорвачилик соҳасида ҳам жиддий камчиликлар бор. Кўпгина колхоз ва совхозларда чорвачилик ҳамон зарар келтирадиган соҳа бўлиб қолмоқда. Жамоат чорвачилиги туёғи суст ўсмоқда, чорва наслдорлигини яхшилаш ишлари етарли бажарилмаяпти. Кўпгина хўжаликлар урғочи моллардан кам насл олмоқдалар, чорва моллари ва паррандаларнинг кескин камайиб, нобуд бўлиб кетишига йўл қўймоқдалар. Сут соғиб олиш суръати суст, товуқлардан кам тухум олинмоқда, жун қирқиб олиш ҳам етарли эмас. Ем-хашак камчилиги туфайли чорванинг семириши талабга жавоб бермайди.

Барча хўжаликларда ҳам ем-хашак базаси мустаҳкам эмас, чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаштириш суст бормоқда. Чорвачиликни хўжаликлар ичида ихтисослаштириш юзасидан ишлар етарли бажарилмаяпти.

Бу йил ҳам чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш суръати суст бормоқда. Ўрта Чирчиқ, Оржоникидзе районларида ва бир қатор районларнинг кўпгина хўжаликларида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш ишлари қониқарсиз ташкил этилган

Биз қишлоқ хўжалиги илғорлари область кенгашининг қатнашчилари ўтган йили йўл қўйилган хато ва камчиликларни ҳисобга олиб бу йил пахта, ғалла, сабзавот, каноп, мева, узум, гўшт, сут, тухум ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни ҳеч сўзсиз кўпайтириш учун барча тадбирларни амалга оширамиз. В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, областдаги барча колхоз ва совхоз меҳнаткашлари номидан беш йилликнинг сўнгги йили 1970 йил учун қуйидаги мажбуриятни қабул қиламиз:

1. 350 минг тонна пахта етиштирамиз ва давлатга сотамиз. Ана шу мақсадда Ўзбекистон КП Марказий Комитети XVII Пленумининг «Республикада пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги» қарори ва область партия активи йиғилишининг ана шу масала юзасидан қабул қилган қарорининг сўзсиз бажарилишини таъминлаймиз.

Пахтакорларнинг барча куч-ғайратлари, билим ва маҳоратларини баҳорги дала ишларига ҳар тарафлама яхши тайёргарлик кўриш, чигит экишни энг яхши агротехника муддатларида ўтказишга сафарбар этамиз ва шу асосда ғўза парвариши юзасидан комплекс агротехника тадбирларини юқори сифатли амалга ошириш, пахта ҳосилдорлигини кўпайтириш ва пахта тайёрлаш планининг сўзсиз бажарилишига эришамиз. Шу билан бирга ҳар бир звено, ҳар бир бригада, хўжалик ва районларнинг зиммага олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажаришлари учун барча тадбирларни кўрамиз.

Пахтачиликда комплекс механизацияни кенг жорий қилиш юзасидан, мавжуд қишлоқ хўжалик техникасидан самарали фойдаланиш, ҳар бир агрегат, ҳар бир машинанинг унумдорлигини оширишга эришиш юзасидан бундан буён ҳам зарур тадбирларни амалга оширамиз. 103 минг гектар майдонга чигитни квадрат-уялаб экамиз ва ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қиламиз, кенг қаторлаб чигит экиладиган майдонларни кенгайтириш тадбирларини кўрамиз. Ғўзани механизация воситасида чеканка қилишни кенг жорий этамиз, пахта териш техникасидан ҳамма ерда юқори унум билан фойдаланилишини таъминлаймиз. Ана шу мақсадда машина терими учун ажратилган далаларда комплекс агротехника тадбирларини амалга оширамиз, 215 минг гектар майдондаги ғўза баргини тўкишни ўз вақтида ўтказамиз ва машиналар билан кам деганда 230 минг тонна пахта терамиз.

2. Пахта етиштиришни алмашлаб экишни жорий қилмасдан туриб кўпайтириб бўлмайди, алмашлаб экиш тупроқ ҳосилдорлигини ошириш, ғўза вилтига қарши курашиш ва чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашнинг асосий воситаларидандир. Ана шуни ҳисобга олиб, 1970 йилда беда майдонларини 47 минг гектарга етказимиз. Шу жумладан суғориладиган ерлардаги беда майдонини 41 минг гектарга етказамиз, бу йил 13 минг гектар ерга беда экамиз. Экинларга қаровни кўнгилдагидек ташкил этамиз ва натижада ҳар гектар ердан 80 центнердан беда хашаги олинишини таъминлаймиз. Ҳар бир хўжаликнинг эҳтиёжини тўла қондирадиган миқдордаги уруғлик беда етиштирилишини таъминлаймиз.

3. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш биздан асосий бойлигимиз ер ва сувга оқилона муносабатда бўлишни, мелиорацияни, янги ерларни ўзлаштиришни янада ривожлантиришни талаб этади. Ана шу мақсадда 4,1 минг гектар янги ва бўз ерларни ўзлаштириб қишлоқ хўжалиги оборотига киритилишини таъминлаймиз. Шунингдек 10,4 минг гектар майдондаги ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз, 8 минг гектар эскидан ҳайдаб келинаётган майдонда капитал текислашни ўтказамиз.

4. Барча қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини ошириш учун астойдил курашамиз. Баҳорикор ва суғориладиган ерларда дон етиштиришни бундан буён ҳам кўпайтиришни таъминлаймиз. Ҳар гектардан олинадиган шоли ҳосилдорлигини 40 центнерга, маккажўхори дон ҳосилини 35 центнерга етказамиз. 150 минг тонна ғалла етиштирамиз шу жумладан 33 минг тонна шоли ва 10 минг тонна маккажўхори дони етиштирамиз.

Ҳар бир хўжаликни келгуси йил ҳосили учун талаб қилинадиган миқдорда юқори сифатли уруғлик билан таъминлаймиз. Давлатга кам деганда 19 минг тонна шоли сотамиз.

5. 300 минг тонна каноп пояси етиштирамиз ва давлатга сотамиз, 925 тонна каноп уруғлиги оламиз.

6. Сабзавот, картошка, қовун-тарвуз, мева ва узум етиштиришни кўпайтирамиз ҳамда маҳсулот сифатини яхшилаймиз. Гектаридан кам деганда 170 центнердан сабзавот, 110 центнердан картошка етиштирилишини таъминлаймиз. Колхоз ва совхозларда 215 минг тонна сабзавот, 55 минг тонна картошка 70 минг тонна қовун-тарвуз, 30 минг тонна мева ва 43 минг тонна узум етиштиришни таъминлаймиз.

Бир меёрда белгиланган муддат ва ассортимент маҳсулот етказиб беришни таъминлаган ҳолда 218 минг тонна сабзавот, 33 минг тонна картошка, 68 минг тонна қовун-тарвуз, 18 минг тонна мева ва 34 минг тонна узум топширамиз ва давлатга сотамиз.

Сабзавот етиштиришда теплица ва парник хўжаликларидан янада самарали фойдаланамиз, уларнинг маҳсулдорлигини оширамиз. Теплицаларнинг ҳар бир квадрат метр фойдали майдонидан имкони борича кўпроқ маҳсулот олишга эришамиз.

Боғзор ва токзорларни янада кенгайтирилишини таъминлаймиз ва уларни парвариш қилишни кучайтирамиз.

7. Чорвадан максимал даражада насл олиш, уларни яхши асраш ва туёғини кўпайтириб бориш юзасидан барча тадбирларни амалга оширамиз.

Чўчқа ва паррандалар сонини кўпайтиришга алоҳида эътибор берамиз. Чунки чорвачиликнинг бу тармоқлари гўшт етиштиришни тезроқ кўпайтиришни таъминлайди. Шундай қилсак, 1970 йилда гўшт етиштиришни сезиларли даражада кўпайтиришга эришамиз.

Ҳар юз бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз совлиқдан 100 тадан қўзи, ҳар юз бош она чўчқадан 2000 тадан чўчқа боласи оламиз.

Колхоз ва совхозларда 1970 йилнинг охиригача йирик шохли қорамоллар сонини 118 минг бошга, шу жумладан сигирлар сонини 41,5 минг бошга, чўчқаларни 60 минг бошга, қўй ва эчкиларни 400 минг бошга, паррандалар сонини 1 миллионтага етказамиз. Чорвани боқиш, уларни парвариш қилиш ишларини янада яхшилаймиз ва шу асосда чорва ва парранда маҳсулдорлигини оширамиз. Ҳар бир соғин сигирдан 1850 килограммгача сут соғиб оламиз, ҳар товуқдан эса 135 тадан тухум оламиз.

Гўштга топширишга мўлжалланган чорвани йил бўйи бўрдоқига ва яйловда боқишни ташкил этамиз. Гўштга топшириладиган ҳар бир қорамолнинг вазнини ўрта ҳисобда 300 килограммга, чўчқани 100, қўйни 45 килограммга етказамиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИДАН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети шуни чуқур қайғу билан маълум қиладиларки, атоқли совет олими, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган фан арбоби, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати ТОШМУҲАММАД НИЁЗОВИЧ ҚОРИНИЁЗОВ узоқ давом этган оғир касалликдан кейин шу йил 17 мартда вафот этди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати **Тошмуҳаммад Ниёзович Қориниёзовни** дафн этишни уюштириш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети М. Т. Турсунов (раис), А. С. Абдалин, О. С. Содиқов, А. У. Салимов, Ҳ. А. Асомов ўртоқлардан иборат ҳукумат комиссияси туздилар.

ТОШМУҲАММАД НИЁЗОВИЧ ҚОРИНИЁЗОВ ДАФНИНИ УЮШТИРУВЧИ КОМИССИЯДАН

Марҳум Тошмуҳаммад Ниёзович Қориниёзов жасади солинган тобут 1970 йил 18 мартда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлислар залига ўрнатилади (Гоголь кўчаси, 70-уй).

Меҳнаткашлар марҳум Тошмуҳаммад Ниёзович Қориниёзов билан соат 12.00 дан то 16.30 гача хайрлашишлари мумкин.

Дафн маросими Чиғатой қабристонида бўлади.

МИННАТДОРМИЗ, МОСКВАЛИК БИРОДАРЛАР

Суратда: Москва области бинокорлари Чилонзорда қурган дўстлик монументининг очилишига бағишланган митинг пайти.

Кеча Ўзбекистон пойтахти партия. совет, комсомол ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тўқимачилар саройида москвалик бинокорларни кузатишга бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилишга тўпландилар. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов очди. Москва бинокорлари номидан «Главмосстрой»нинг Тошкентдаги қурилиш бошқармаси бошлиғи В. М. Харитонов нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова нутқ сўзлади. Мажлис аҳлининг гулдурос давомли қарсаклари остида Ё. С. Насриддинова москвалик бинокорларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Фахрий Ёрлиқларини ҳамда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» унвони берилганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни топширди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети билан Тошкент шаҳар совети ижроия комитетининг табрикномаси ва эсдалик байроғи москвалик бинокорларга топширилди.

Москва совети раисининг ўринбосари С. М. Коломин Москва меҳнаткашлари номидан табрик нутқи сўзлади.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Главмосстрой бошлиғи Е. Н. Сидоров ўртоқлар қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1970 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

(Боши 1-бетда)

Колхоз-совхозларда ҳамда бошқа давлат хўжаликларида тирик вазнда 23,5 минг тонна гўшт, 74 минг тонна сут, 84 миллион дона тухум ва 850 тонна жун етиштирамиз.

Барча категориядаги хўжаликлар бўйича: 20,8 минг тонна чорва ва парранда гўшти (тирик вазнда), 60,5 минг тонна сут, 73 миллион дона тухум ва 1270 тонна жун сотамиз.

Барча хўжаликларда наслчилик ишларини яхшилаймиз, ветеринария-профилактика тадбирларини ўз вақтида ўтказамиз. Фермаларнинг санитария ҳолатини яхшилаймиз.

Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан тадбирлар амалга оширамиз. Жамоат чорваси ва паррандаларни юқори сифатли хилма-хил озуқа билан таъминлаймиз, уларнинг озуқага бўлган эҳтиёжини тўла қондириш имконини берадиган тадбирларни амалга оширамиз.

Барча ем-хашак экинларини қисқа муддатларда ўриб-йиғиб оламиз ва 260 минг тонна дағал ем-хашак тайёрлаймиз, 370 минг тонна силос бостирамиз, ҳар бир гектар ердан камида 300 центнердан маккажўхори кўк пояси олишга эришамиз.

Бизни оталиққа олган саноат ва қурилиш ташкилотлари ёрдамида чорвачиликда оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялаш юзасидан зарур чораларни кўрамиз, ана шу асосда меҳнат унумдорлигини оширамиз, чорва маҳсулотлари таннархини камайтирамиз.

8. 1350 тонна пилла етиштирамиз ва давлатга сотамиз. Пилла етиштиришнинг илғор усулларини жорий қиламиз. Пилла қурти озиқа базасини мустаҳкамлаймиз, тут баргидан рационал фойдаланишни таъминлаймиз. Баҳорги қурт боқиш ҳисобига мажбуриятимизни бажарамиз.

9. Иқтисодий меҳнатни ташкил қилиш ва ҳақ тўлаш ишларини такомиллаштирамиз, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида комплекс механизацияни кенг жорий қиламиз, ана шу асосда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва меҳнаткашларнинг ўз меҳнатларидан моддий манфаатдорликларини янада оширишга эришамиз.

10. «Ташкентводстрой», «Ташмеливодстрой» трестларининг коллективлари, область суғориш системалари бошқармалари зиммасига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

— пудрат бўйича қурилиш-монтаж ишлари йиллик плани 1970 йилнинг 25 декабрида бажарилади.

— қурилишда меҳнат унумдорлигини 0,3 процент оширамиз, қурилиш-монтаж ишлари таннархини пландагига нисбатан 0,2 процент камайтирамиз.

— коллектор ва зовур тармоқлари вегетация давригача ўз вақтида тайёрланади ва суғоришга кетадиган сувлар нормал миқдорда етказиб берилади;

— Қорасув ва Куркулдакнинг чап қирғоғи каналлари бош иншоотларини автоматлаштириш бўйича янги техника жорий қилинади. 1-«Далварзин» совхозида вертикал дренажлар учун қудуқлар қурилишини тугаллаш таъминланади.

— Янгидан ўзлаштириладиган 3520 гектар ерда ирригация-мелиорация ишлари комплекси таъминланади, шу жумладан Кўкорол массивида 1500 гектар, «Октябрь 46 йиллиги» совхозида 400 гектар;

— «Октябрь 46 йиллиги» совхозида 5 танасос станцияси қурилади ва ишга туширилади.

11. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги қурилиши министрлигига қарашли «Узсельспецстрой» тресты коллективи 1970 йилда 9,7 гектар ерда теплица қуриш ва фойдаланишга топшириш, шу жумладан колхозларда 4,9 гектар ерда, совхозларда 4,8 гектар майдонда теплица комбинатлари қуришни ўз зиммасига олади.

12. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 6-ва «Узбекшахтострой» қурилиш трестлари коллективлари Калинин районидаги «Ўзбекистон» ҳамда Ўрта Чирчиқ районидаги Ўртасарой паррандачилик фабрикаларининг лойиҳадаги қувватини ишга тушириш ишларини 1970 йилда тугаллаш, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 23-тресты эса Тошкент ва Оржоникидзе районидаги Бўстонлиқ паррандачилик фабрикаларида қурилиш-монтаж ишларини муддатидан илгари бажариш юзасидан мажбуриятлар олишди.

13. Колхоз ва совхоз посёлкаларини ободонлаштириш учун бундан буён ҳам астойдил иш олиб борилади, колхоз ва совхозларда ишлаб чиқариш объектлари, турар жойлар, маданий-маиший бинолар қуриш планларини сўзсиз бажарилади.

Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, ҳар бир район бўйича қуйидаги кўрсаткичларга эришиш мажбуриятини оламиз:

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектаридан ўртача 27,1 центнердан пахта ҳосили олинади ва давлатга 80 минг тонна пахта сотамиз.

Район бўйича 15 минг гектар майдондаги ғўзаларга икки томонлама ишлов берилади, барг тўкиш ишларини қайта ишлов беришни ҳисобга олган ҳолда 56 минг гектар майдонда яхши агротехника муддатларида ўтказамиз ва машина билан кам деганда 57 минг тонна пахта териб оламиз.

180 гектар янги ва бўз ерларни ўзлаштирамиз ва қишлоқ хўжалик оборотига киритамиз. Шунингдек 1700 гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз ҳамда эскидан ҳайдаб келинаётган 1200 гектар майдонда капитал текислаш ишларини амалга оширамиз.

Беда майдонларини 7,2 минг гектарга, шу жумладан бу йил 2,4 минг гектар майдонга етказамиз. Эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 70 центнердан беда ҳосили олинишига, 79 тонна уруғлик беда етиштирилишига эришамиз.

Ғалла етиштиришни 14 минг тоннага, шу жумладан шоли етиштиришни 7,8 минг тоннага, маккажўхори ва жўхори дони етиштиришни 1800 тоннага етказамиз. Давлатга 4,4 минг тонна шоли сотамиз.

Колхоз ва давлат хўжаликларида 1600 тонна (тирик вазнда) гўшт, 8,8 минг тонна сут, 720 минг дона тухум, 4 тонна жун етиштирамиз.

Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 1600 тонна (тирик вазнда) гўшт, 7,2 минг тонна сут, 670 минг дона тухум, 142.8 тонна пилла ва 50 тонна жун сотилади.

Йил охиригача колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 16,5 минг бошга, шу жумладан сигирлар 5,7 минг, чўчқалар 7 минг, қўй ва эчкилар 25 минг бошга ва паррандалар 25 мингтага етказилади.

Ҳар бир соғин сигирдан 1600 килограммдан сут соғиб оламиз, ҳар бир товуқдан 90 тадан тухум олинади, гўштга топшириладиган қорамоллар ўртача оғирлигини 300 килограммга, қўйларни 40 килограммга, чўчқаларни 100 килограммгача етказамиз.

Чорва моллари наслини кўпайтиришни яхшилаймиз ва ҳар юз бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар юз бош чўчқадан 2200 тадан чўчқа боласи олинишига эришамиз.

Чорвачилик ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилади, ҳар гектар маккажўхори ва жўхори майдонидан 300 центнердан силос массаси оламиз ва 25 минг тонна дағал хашак тайёрлаймиз, 52000 тонна силос бостирамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 2,6 минг тонна сабзавот, 1500 тонна картошка, 10,2 минг тонна қовун-тарвуз, 3,1 минг тонна мева ва 7,1 минг тонна узум етиштирамиз.

Ҳар гектаридан ўртача 150 центнердан сабзавот, 105 центнердан картошка олинади. Давлатга белгиланган муддатда ва ассортиментда 3 минг тонна сабзавот, 400 тонна картошка ва 10,1 минг тонна қовун-тарвуз, 2200 тонна мева, 5,1 минг тонна узум сотамиз.

Давлатга 170 минг тонна каноп пояси сотамиз, 715 тонна уруғлик каноп етиштирамиз ва шундан 335 тоннасини давлатга сотамиз.

Боғ ва узумзор майдонлари кенгайтирилади, мавжуд боғ ва экинзорларни парвариш қилиш ишлари яхшиланади.

БЕКОБОД РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектаридан 23 центнердан пахта оламиз ва давлатга 47 минг тонна «оқ олтин» сотамиз.

Район бўйича 12 минг гектар майдондаги ғўза икки томонлама ишланади, қайта ишлов беришни ҳисобга олган ҳолда 29 минг гектар майдондаги ғўза баргларини тўкиш яхши агротехника муддатларида ўтказилади ва машиналар билан кам деганда 29 минг тонна пахта териб оламиз.

2,4 минг гектар янги ва бўз ерлар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. Шунингдек 2,5 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз ва эскидан ҳайдаб келинаётган 1800 гектар ерда капитал текислаш ишларини амалга оширамиз.

Беда майдонини 3,9 минг гектаргача етказамиз, шу жумладан бу йил 1660 гектарга беда экамиз, эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 75 центнердан беда хашаги оламиз, 55,2 тонна беда уруғлиги етиштирамиз.

Ғалла етиштиришни 15 минг тоннага, шу жумладан шолини 7 минг тоннага, маккажўхори ва жўхори дони етиштиришни 1100 тоннага етказамиз. Давлатга 5,1 минг тонна шоли сотамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 1000 тонна гўшт (тирик вазнда), 4000 тонна сут, 1 миллион дона тухум, 16 тонна жун етиштирамиз.

Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 1000 тонна (тирик вазнда) гўшт, 3,5 минг тонна сут, 930 минг дона тухум, 112 тонна пилла ва 45 тонна жун сотамиз.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сонини 7,5 минг бошга, шу жумладан сигирларни 2,6 минг бошга, чўқаларни 5,6 минг бошга, қўй ва эчкиларни 8 минг бошга, паррандани 25 мингтага етказамиз.

Ҳар бир сигирдан ўртача 1600 килограммдан сут соғиб олинади. Ҳар бир товуқдан 90 тадан тухум олинишини таъминлаймиз. Гўштга топшириладиган қорамоллар ҳар бирининг ўртача оғирлиги 300 килограммга, қўйлар 40 килограммга, чўчқалар 100 килограммга етказилади.

Чорва наслини кўпайтириш яхшиланади ва ҳар юз бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар юз чўчқадан 2200 тадан чўчқа боласи олинишига эришамиз. Жамоат чорвачилиги ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан тадбирларни амалга оширамиз, маккажўхори ва жўхори экинларининг ҳар гектаридан 300 центнердан силос массаси оламиз ва 18 минг тонна дағал хашак ва 21 минг тонна силос тайёрлаймиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 5,2 минг тонна сабзавот, 900 тонна картошка, 8,2 минг тонна қовун-тарвуз, 800 тонна мева ва 100 тонна узум етказамиз.

Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 150 центнердан сабзавот, 100 центнердан картошка оламиз. Давлатга белгиланган муддатда ва ассортиментда 6 минг тонна сабзавот, 500 тонна картошка, 7 минг тонна қовун-тарвуз, 400 тонна мева сотилади. Боғ ва узумзорлар майдони кенгайтирилади, мавжуд боғ ва токзорларни парвариш қилиш ишлари ҳар тарафлама яхшиланади.

БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 31 минг тонна сабзавот, 2,9 минг тонна картошка, 900 тонна қовун-тарвуз, 2200 тонна мева ва 2200 тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектаридан 180 центнердан сабзавот, 110 центнердан картошка оламиз.

Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича бир меёрда маҳсулот етиштириб беришни таъминлаган ҳолда белгиланган муддатда ва ассортиментда 31 минг тонна сабзавот, 2 минг тонна картошка, 500 тонна қовун-тарвуз, 500 тонна мева ва 2 минг тонна узум сотилади.

10,1 минг тонна каноп пояси етиштирилади ва давлатга сотилади.

Кам деганда 250 гектар янги ва бўз ерлар ирригация жиҳатидан тайёрланади ва қишлоқ хўжалиги оборотига киритилади. Шунингдек, 100 гектар майдондаги ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз ва эскидан ҳайдалиб келинаётган 200 гектар ерда капитал текислаш ишларини амалга оширамиз.

Беда майдонларини 3,2 минг гектарга етказамиз, шу жумладан бу йил 390 гектар ерга беда экамиз, эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 70 центнердан ҳосил оламиз. 50 тонна беда уруғлиги етказамиз. Ғалла етиштиришни 12 минг тоннага етказамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 1800 тонна гўшт, 4,5 минг тонна сут, 900 минг дона тухум, 186 тонна жун етиштирамиз ва давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 1500 тонна гўшт, 3,6 минг тонна сут, 740 минг дона тухум, 235 тонна жун ва 74 тонна пилла сотамиз.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 10,5 минг бошга, шу жумладан сигирларни 3,2 минг бошга, чўчқаларни 2,7 минг бошга, қўй ва эчкиларни 67 минг бошга, паррандани 16 мингтага етказамиз.

Ҳар бир сигирдан ўртача 1500 килограммдан сут соғиб оламиз, ҳар бир товуқдан 100 тадан тухум олинади. Гўштга топшириладиган қорамолларнинг оғирлигини 300 килограммга, қўйларни 50 килограммга, чўчқани 100 килограммга етказамиз.

Чорвани урчитиб кўпайтириш ишларини яхшилашга қаратилган тадбирларни амалга оширамиз. Ҳар юз бош сигирдан кам деганда 87 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар бир асосий она чўчқадан 25 тадан чўчқа боласи олинишига эришамиз.

Чорвачилик ем-хашак базасини анча яхшилаймиз. 28 минг тонна дағал хашак тайёрлаймиз, 22 минг тонна силос бостирамиз.

Тоғ этагидаги ерлар ҳисобига боғзорлар ва узумзорларни кенгайтирамиз.

БЎКА РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан ўртача 22 центнердан пахта ҳосили олиб давлатга 77 минг тонна пахта сотамиз.

Район бўйича 30 минг гектар майдондаги ғўзага узунаси ва кўндалангига ишлов берилади, қайта ишлов бериш ҳисобга олинган ҳолда 54 минг гектар ердаги ғўза баргини яхши агротехника муддатларида тўктиришга эришамиз ва пахта териш машиналари билан кам деганда 56 минг тонна пахта териб оламиз.

900 гектар янги ва бўз ерларни ўзлаштирамиз ва қишлоқ хўжалиги оборотига киритамиз. Шунингдек, 3,1 минг гектар майдондаги ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз ва эскидан ҳайдаб келинаётган 1600 гектар ерда капитал текислаш ишларини амалга оширамиз.

Беда майдонини 5,9 минг гектарга етказамиз ва шу жумладан бу йил 1700 гектар ерга беда экамиз, эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 70 центнердан ҳосил оламиз, 54,1 тонна уруғлик беда етиштирамиз.

Ғалла етиштиришни 13 минг тоннага, шу жумладан шолини 3,6 минг тоннага, маккажўхори ва жўхори донини 1300 тоннага етказамиз, давлатга 2,2 минг тонна шоли сотамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 1400 тонна (тирик вазнда) гўшт, 4,9 минг тонна сут, 600 минг дона тухум, 51 тонна жун етиштирилади.

Давлатга 1300 тонна (тирик вазнда) гўшт, 4,1 минг тонна сут, 500 минг дона тухум, 192 тонна пилла ва 105 тонна жун сотамиз.

Йил охиригача колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 11,7 минг бошга, шу жумладан сигирларни 3,8 минг, чўчқаларни 5,5 минг, қўй ва эчкиларни 30 минг бошга, паррандани 30 мингтага етказамиз.

Ҳар бир соғин сигирдан 1400 килограмм сут, ҳар товуқдан 90 тадан тухум оламиз, гўштга топшириладиган қорамол ўртача оғирлигини 300 килограммга, қўйларни 42 килограммгача, чўчқаларни 100 килограммгача етказамиз. Чорвани урчитиб кўпайтириш ишини яхшилаймиз ва ҳар юз сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз совлиқдан 100 тадан қўзи, ҳар юз она чўчқадан 2350 тадан чўчқа боласи оламиз.

Жамоат чорвачилиги ем-хашак базасини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар кўрилади. Маккажўхори ва жўхори майдонларининг ҳар гектаридан 300 центнердан силос массаси олинади ва 26 минг тонна дағал хашак тайёрлаймиз, 37 минг тонна силос бостирамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 2,4 минг тонна сабзавот, 1500 тонна картошка, 9,3 минг тонна қовун-тарвуз, 800 тонна мева ва 900 тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектаридан ўртача 140 центнердан сабзавот ва 106 центнердан картошка ҳосили олинади. Давлатга белгиланган муддатда ва ассортиментда 4000 тонна сабзавот, 600 тонна картошка, 11 минг тонна қовун-тарвуз, 400 тонна мева, 900 тонна узум сотилади.

Боғ ва узумзорлар майдони кенгайтирилади, мавжуд боғзорлар ва узумзорлар парвариши ҳартарафлама яхшиланади.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектаридан 30,2 центнердан пахта оламиз ва давлатга 23 минг тонна пахта сотамиз.

Такрор ишлаш ҳисобига олинган ҳолда 10 минг гектар майдондаги ғўза баргларини яхши агротехника муддатларида тўктирамиз ва машиналар билан кам деганда 11 минг тонна пахтани терамиз.

600 гектар суғориладиган янги ва бўз ерлар ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалиги оборотига киритилади. Шунингдек 200 гектар майдонда ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ишлари ва эскидан ҳайдаб келинаётган 400 гектар ерда капитал текислаш ўтказилади.

Беда майдонлари 6,1 минг гектарга етказилади, жумладан бу йил 1450 гектарга экилади, эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 90 центнердан беда хашаги олинади, 36 тонна беда уруғи тайёрланади.

Ғалла етиштиришни 30 минг тоннага, шу жумладан шолини 2,4 минг тоннага, маккажўхори ва жўхори дони етиштиришни 1000 тоннага етказамиз. Давлатга 1300 тонна шоли сотамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 2,5 минг тонна гўшт (тирик вазнда), 9 минг тонна сут, 2,3 миллион дона тухум, 146 тонна жун етиштирилади.

Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 1900 тонна (тирик вазнда) гўшт, 7,7 минг тонна сут, 2 миллион дона тухум, 130,5 тонна пилла ва 200 тонна жун сотилади.

Йил охирига бориб колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 15 минг бошга, шу жумладан сигирларни 4,7 минг, чўчқаларни 2,4 минг, қўй ва эчкиларни 62 минг бошга, паррандаларни 50 мингтага етказамиз. Ҳар бир соғин сигирдан 2100 килограммдан сут, ҳар бир товуқдан 100 тадан тухум олинади. Гўштга топшириладиган қорамоллар ўртача оғирлиги 310 килограммга, қўйлар 48 килограммга, чўчқаларни 110 килограммга етказамиз.

Молларни урчитиб кўпайтиришни яхшилаймиз, ҳар юз бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз совлиқдан 100 тадан қўзи, ҳар юз она чўчқадан 2000 тадан бола олинишини таъминлаймиз.

Жамоат чорвачилиги ем-хашак базасини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар кўрилади. Маккажўхори ва жўхори майдонларининг ҳар гектаридан кам деганда 385 центнердан силос массаси оламиз. 34 минг тонна дағал хашак тайёрланади, 44 минг тонна силос бостирилади.

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 1400 тонна сабзавот, 1100 тонна картошка, 2,2 минг тонна қовун-тарвуз, 3000 тонна мева ва 7,7 минг тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектаридан ўртача 210 центнердан сабзавот, 105 центнердан картошка олинади. Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича белгиланган муддатларга риоя қилган ҳолда ва ассортиментни сақлаган ҳолда 2000 тонна сабзавот, 700 тонна картошка, 2200 тонна қовун-тарвуз, 2000 тонна мева ва 6,3 минг тонна узум сотилади.

Давлатга 110 минг тонна каноп пояси сотамиз, 270 тонна каноп уруғлиги етиштирамиз ва давлатга 60 тонна каноп уруғи сотамиз.

Боғ ва узумзор майдонлар кенгайтирилади. Мавжуд боғ ва токзорларни парваришлаш ишлари ҳар тарафлама яхшиланади.

КАЛИНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 95 минг тонна сабзавот, 22,8 минг тонна картошка, 18,8 минг тонна қовун-тарвуз 5,3 минг тонна мева, 6 минг тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектаридан 180 центнердан сабзавот ва 112 центнердан картошка ҳосили олинади.

Давлатга бир текисда маҳсулот етиштириб беришни таъминлаган ҳолда белгиланган муддат ва ассортиментда 92 минг тонна сабзавот, 13,6 минг тонна картошка, 14,5 минг тонна қовун-тарвуз, 2,5 минг тонна мева ва 4 минг тонна узум сотамиз.

Ирригация жиҳатидан тайёрланиб, қишлоқ хўжалиги оборотига киритиладиган янги ва бўз ерлар кам деганда 145 гектарни ташкил этади. 500 гектар майдонда ерларнинг мелиорация ҳолати яхшиланади ва 350 гектар эскидан ҳайдаб келинаётган ер капитал текисланади.

Беда майдонлари 4,4 минг гектарга етказилади, шу жумладан бу йил 850 гектарга экилади. Эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 100 центнердан ҳосил оламиз ва 12 тонна беда уруғи етиштирамиз.

Ғалла етиштириш 7 минг тоннага етказилади, давлатга 400 тонна шоли сотамиз.

Колхоз ва давлат хўжаликлари бўйича 4,6 минг тонна гўшт, 11,4 минг тонна сут, 25,8 миллион дона тухум етиштирилади, 80 тонна жун олинади. Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 3,8 минг тонна гўшт, 9,1 минг тонна сут, 22 миллион дона тухум, 110 тонна жун ва 206,6 тонна пилла сотилади.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 12 минг бошга, шу жумладан сигирларни 5,2 минг бошга, чўчқаларни 12,5 минг бошга, қўй ва эчкиларни 52 минг бошга, паррандаларни 240 мингтага етказамиз.

Ҳар бир соғин сигирдан ўртача 2500 килограммдан сут, ҳар товуқдан 140 тадан тухум олинади. Топшириладиган қорамоллар ўртача оғирлиги 310 килограмм, қўйлар 45 килограмм, чўчқалар 100 килограммга етказилади.

Чорва молларини урчитиб кўпайтиришни яхшилаш тадбирларини амалга оширамиз. Ҳар юз бош сигирдан кам деганда 87 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан кам деганда юздан қўзи ва ҳар бир асосий она чўчқадан 22 тадан чўчқа боласи олинишига эришамиз.

Чорвачилик ем-хашак базаси анча яхшиланади, 23 минг тонна дағал хашак, 52 минг тонна силос тайёрланади.

Мавжуд боғ ва токзорлар парваришини яхшилаб ҳосилдорликни оширишга қаратилган тадбирлар кўрилади.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектаридан ўртача 30 центнердан ҳосил оламиз ва давлатга 7 минг тонна пахта сотамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича етиштириладиган сабзавотни 50 минг тоннага, картошкани 13 минг тоннага, қовун-тарвузни 5 минг тоннага, мевани 7 минг тоннага, узумни 11 минг тоннагача олиб чиқамиз.

Ҳар гектаридан 180 центнердан сабзавот, 130 центнердан картошка олинади. Давлатга бир текисда, белгиланган муддатда ва ассортиментда 48 минг тонна сабзавот, 9 минг тонна картошка, 5,2 минг тонна қовун-тарвуз, 3 минг тонна мева ва 9 минг тонна узум сотилади.

Бу йил 22 гектар янги ва бўз ерларда ирригация ишлари ўтказилиб, тайёрланади. Шунингдек, 200 гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади ва 350 гектар эскидан ҳайдаб келинаётган ерлар капитал текисланади. Беда майдонини 3,2 минг гектарга етказамиз. Шу жумладан бу йил 850 гектар ерга беда экилади ва эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 100 центнердан ҳосил олинади. 6 тонна беда уруғи етиштирилади.

Ғалла етиштиришни 3,5 минг тоннага етказамиз ва давлатга 350 тонна шоли сотамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликларида 2,2 минг тонна гўшт, 7,6 минг тонна сут, 27,6 миллион дона тухум, 12 тонна жун етиштирилади ва давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 1700 тонна гўшт, 5.9 минг тонна сут, 25810 минг дона тухум, 20 тонна жун ва 125 тонна пилла сотамиз.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сонини 7,9 минг бошга, шу жумладан сигирларни 3,2 минг бошга, чўчқаларни 1300, қўй ва эчкиларни 7 минг бошга, паррандани 300 мингтага етказамиз.

Ҳар бир соғин сигирдан 2500 килограммдан сут соғиб оламиз, ҳар товуқдан 160 тадан тухум олинади, топшириладиган қорамоллар ўртача оғирлиги 310 килограммга, қўйлар 45 килограммгача, чўчқа 100 килограммгача етказилади.

Чорвани урчитиб кўпайтиришни яхшилаш тадбирлари кўрилади, ҳар юз бош сигирдан кам деганда 90 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан кам деганда 100 тадан қўзи ва асосий она чўчқаларнинг ҳар биридан 20 тадан чўчқа боласи олинишига эришамиз.

Чорвачилик ем-хашак базаси анча яхшиланади. 17 минг тонна дағал хашак тайёрлаймиз. 31 минг тонна силос бостирамиз.

Мавжуд боғ, токзорларда парвариш ишларини ҳартарафлама яхшилаймиз.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан 25,8 центнердан пахта оламиз ва давлатга 60 минг тонна пахта сотамиз.

Район бўйича 23 минг гектар майдондаги ғўза узунасига ва кўндалангига культивация қилинади, такрорий ишлашни ҳисобга олган ҳолда 32 минг гектар майдондаги ғўза баргларини яхши агротехника муддатларида тўктирилади ва пахта териш техникаси билан кам деганда 41,9 минг тонна пахтани териб оламиз.

250 гектар янги ва бўз ерларни ўзлаштириб қишлоқ хўжалиги оборотига киритамиз. Шунингдек, 800 гектар майдонда ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирлари амалга оширилади ва 100 гектар эскидан ҳайдаб келинаётган ер капитал текисланади.

Беда майдонини 7,3 минг гектарга етказамиз. Шу жумладан бу йил 1700 гектар ерга беда экамиз. Эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 70 центнердан ҳосил олинади, 63.5 тонна уруғлик беда етиштирилади.

Ғалла етиштиришни 42 минг тоннага, шу жумладан шолини 9,1 минг тоннага, маккажўхори ва жўхори донини 1800 тоннага етказамиз. Давлатга 4,6 минг тонна шоли сотилади.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 5,8 минг тонна (тирик вазнда) гўшт, 10,8 минг тонна сут, 23,9 миллион дона тухум, 215 тонна жун етиштирилади. Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 5,5 минг тонна гўшт (тирик вазнда), 8,9 минг тонна сут, 19700 минг дона тухум, 172,3 тонна пилла ва 290 тонна жун сотилади.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сони 21 минг бошга, шу жумладан сигирлар 7,3 минг бошга, чўчқалар 13,5 минг, қўй ва эчки 96,5 минг бошга, парранда 277 мингтага етказилади.

Ҳар бир соғин сигирдан ўртача 1600 килограммдан сут, ҳар товуқдан 145 тадан тухум олинади. Топшириладиган қорамоллар вазни 300 килограммга, қўй 45 килограммга чўчқалар 110 килограммгача етказилади.

Чорвани урчитиб кўпайтиришни яхшилаймиз. Ҳар юз бош сигирдан 90 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар юз чўчқадан 2500 тадан чўчқа боласи оламиз.

Жамоат чорвачилиги ем-хашак базасини мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлар амалга оширилади, Маккажўхори ва жўхори экинининг ҳар гектаридан кам деганда 300 центнердан силос пояси олинади ва 53 минг тонна дағал хашак тайёрлаймиз, 56 минг тонна силос бостирамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 12,9 минг тонна сабзавот, 6,3 минг тонна картошка, 5,5 минг тонна қовун-тарвуз, 2,4 минг тонна мева ва 1500 тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектаридан ўртача 166 центнердан сабзавот, 100 центнердан картошка олинади, давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича бир текисда, белгиланган муддатда ва ассортиментда 16 минг тонна сабзавот, 4,1 минг тонна картошка, 5,9 минг тонна қовун-тарвуз, 900 тонна мева ва 300 тонна узум сотамиз.

Давлатга 11,1 минг тонна каноп пояси сотилади. 20 тонна каноп уруғлиги етиштирилади ва давлатга 5 тонна каноп уруғи сотамиз.

Боғ ва узумзорлар майдони кенгайтирилади, мавжуд боғ ва токзорларни парваришлаш ишларини ҳар тарафлама яхшилаймиз.

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Ҳар гектар ердан ўртача 27,2 центнердан пахта оламиз ва давлатга 65 минг тонна «оқ олтин» сотилади.

23 минг гектар майдондаги ғўза узунасига ва кўндалангига культивация қилинади. Такрор ишлов беришни ҳисобга олган ҳолда 32 минг гектар майдондаги ғўза баргларини яхши агротехника муддатларида тўктирамиз ва машиналар билан кам деганда 34 минг тонна пахтани терамиз.

429 гектар янги ва бўз ерлар ўзлаштирилиб қишлоқ хўжалиги оборотига киритилади. Шунингдек, 1300 гектар майдондаги ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланади ва эскидан ҳайдаб келинаётган 1100 гектар ер капитал текисланади.

Беда майдонини 7,3 минг гектарга етказамиз. Шу жумладан бу йил 2 минг гектарга беда экамиз. Эски бедазорларнинг ҳар гектаридан 85 центнердан ҳосил оламиз, 44,2 тонна беда уруғи етиштирилади.

Ғалла етиштиришни 13,5 минг тоннага, шу жумладан шолини 2,5 минг тоннага маккажўхори ва жўхори донини 2000 тоннага етказамиз. Давлатга 1200 тонна шоли сотамиз. Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича (тирик вазнда) 3,2 минг тонна гўшт, 13 минг тонна сут, 1700 минг дона тухум, 130 тонна жун етиштирилади.

Давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 2,5 минг тонна (тирик вазнда) гўшт, 10,5 минг тонна сут, 1150 минг дона тухум, 201 тонна пилла ва 200 тонна жун сотилади.

Йил охирига қадар колхоз ва совхозларда қорамоллар сонини 16,7 минг бошга шу жумладан сигирларни 5,8 минг бошга, чўчқалар 5,5 минг бошга, қўй ва эчкилар 75 минг бошга, парранда 45 мингтага етказилади.

Ҳар соғин сигирдан ўртача 2300 килограммдан сут соғилади. Ҳар товуқдан 100 тадан тухум оламиз, гўштга топшириладиган қорамолларнинг ўртача оғирлигини 310 килограммгача, қўйларни 45 килограммгача, чўчқаларни 100 килограммгача етказамиз.

Чорва молларини урчитиб кўпайтиришни яхшилаймиз ва ҳар юз бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар юз бош совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар 100 она чўчқадан 2200 тадан чўчқа боласи оламиз.

Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан тадбирлар кўрилади. Ҳар гектар маккажўхори ва жўхори экинидан кам деганда 300 центнердан силос пояси олинади ва 37 минг тонна дағал ем-хашак тайёрланади, 65 минг тонна силос бостирамиз.

Колхозлар ва давлат хўжаликлари бўйича 21 минг тонна сабзавот, 7000 тонна картошка, 11,2 минг тонна қовун-тарвуз, 9,6 минг тонна мева ва 12,7 минг тонна узум етиштирилади.

Ҳар гектар ердан ўртача 165 центнердан сабзавот, 111 центнердан картошка оламиз, давлатга барча категориядаги хўжаликлар бўйича 20 минг тонна сабзавот, 2,4 минг тонна картошка, 13 минг тонна қовун-тарвуз, 7 минг тонна мева ва 7,6 минг тонна узум сотилади.

Давлатга 12,9 минг тонна каноп пояси сотилади.

Боғ ва токзор майдонлори кенгайтирилади, мавжуд боғ ва токзорларда парвариш ишлари ҳар тарафлама яхшиланади.

* * *

Биз зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши барча колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг фидокорона меҳнат қилишларини талаб этишини тушунамиз, аммо бу мажбуриятлар реал ва бажарилиши мумкиндир. Ҳамма нарса бизга, бизнинг бу мажбуриятларни бажариш юзасидан ишимизга боғлиқ.

Пахта, ғалла, каноп, сабзавот, картошка, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашда Сирдарё области ва Қозоғистон ССР Чимкент области қишлоқ меҳнаткашлари билан анъанага айланган социалистик мусобақани давом эттирамиз.

Биз, қишлоқ хўжалик илғорлари область кенгашининг қатнашчилари, Тошкент областининг барча қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари номидан колхозлар ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини ошириш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия ва ҳукуматимизга қизғин миннатдорчилик билдирамиз ва бунга жавобан бутун кучимиз ва билимимизни 1970 юбилей йилида деҳқончилик ва чорвачиликнинг барча турдаги маҳсулотларини етиштириш бўйича зиммага олинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришга сафарбар этамиз.

ТОШМУҲАММАД НИЁЗОВИЧ ҚОРИНИЁЗОВ

Совет фани оғир жудоликка учради. Атоқли олим ва жамоат арбоби, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати **Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзов** вафот этди.

Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзов 1897 йилда Хўжандда этикдўз оиласида туғилди. У меҳнат фаолиятини ёшлик чоғларидан бошлади. Йигирма ёшидаёқ Фарғона областида биринчи ўзбек совет мактаби очди. У Фарғона водийсида босмачиликка қарши олиб борилган курашда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий билан биргаликда қатнашди. Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзов тузган мактаб ва ўқитувчилар курслари заминида Қўқонда область педагогика техникуми ташкил қилинди. Бу техникум ўша йиллари Фарғона областида педагогик кадрлар тайёрлашнинг муҳим маркази бўлиб қолди.

1926 йилда Т. Н. Қори-Ниёзов Ўрта Осиё давлат университетининг физика-математика факультетига ўқишга киради ва уни 1930 йилда тамомлаб чиқади. 1931 йилдан 1933 йилгача университет ректори бўлиб ишлайди. Унинг улкан педагоглик ва илмий фаолияти ана шу вақтдан бошланади. Т. Н. Қори-Ниёзовга 1931 йилда ўзбеклардан биринчи бўлиб профессор унвони, 1939 йилда эса физика-математика фанлари доктори илмий даражаси берилади. Т. Н. Қори-Ниёзов 1946 йилдан буён Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти олий математика кефедрасининг мудири бўлиб ишлаб келди.

Т. Н. Қори-Ниёзов олий ва ўрта ўқув юртлари учун ўзбек математика терменологияси ва оригинал математика адабиётининг асосчиси, фан тарихи соҳасидаги йирик мутахассис саналади. Т. Н. Қори-Ниёзовнинг уч юзга яқин асари, шу жумладан кенг илмий жамоатчилик томонидан жаҳон аҳамиятига эга бўлган кашфиёт сифатида эътироф қилинган «Улуғбекнинг астрономия мактаби» монографияси СССР Давлат мукофотини олишга сазовор бўлди.

Ўзбекистонда фан ва маданиятнинг қарор топиши ва барқ уриб ривожланишидаги бутун бир давр Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзов номи билан боғлиқдир. Атоқли совет олими, битмас-туганмас ғайратли коммунист Т. Н. Қори-Ниёзов ўз халқи, партиясига, мамлакатимизда социалистик ва коммунистик қурилиш ишига 50 йилдан зиёд жонбозлик билан хизмат қилди.

Қори-Ниёзовнинг бутун ҳаёти халқ ҳаёти билан чамбарчас боғланган эди. У сира тинибтинчимас эди, доим оташин нотиқ-агитатор, марксизм-ленинизм барҳаёт ғояларининг пропагандисти бўлиб, ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашди, ўзининг жуда кўп куч ва ғайратини ёшларни тарбиялашга сарфлади. У Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети ҳузуридаги Фанлар комитети Президиумининг раиси, СССР Фанлар академияси Ўзбекистон филиалининг раиси, Ўзбекистон ССР маориф халқ комиссари, Ўзбекистон ССР Халқ Комиссарлари Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биринчи президенти бўлди. Улуғ Ватан уруши йилларида Т. Н. Қори-Ниёзов Ўзбекистонда олимларнинг антифашист комитетига бошчилик қилди. У Ўзбекистон тарихи ва маданияти ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамияти правлениеси президиуми раисининг ўринбосари, халқ университетлари республика кенгашининг раиси, «Фан ва турмуш» журналининг бош редактори бўлди ва бир қанча илмий жамоатчилик кенгашлари ва жамиятларининг аъзоси эди. Т. Н. Қори-Ниёзов бир неча марта Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутати қилиб сайланди.

Т. Н. Қори-Ниёзовнинг номи фақат СССРдагина эмас, чет элларда ҳам ҳаммага танилган эди. У кўпгина халқаро конгресслар ва симпозиумларга совет фанининг муносиб вакили бўлиб борди, 1954 йилда Халқаро астрономия жамиятининг аъзоси этиб ва 1968 йилда ва тарих фанлари бўйича XII халқаро конгрессда унинг бош ассамблеяси аъзоси қилиб сайланди.

Совет фанини ривожлантиришдаги ғоят катта хизматлари учун Т. Н. Қори-Ниёзовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби унвони берилди. У уч марта Ленин ордени билан, уч марта Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Партия ва халқнинг содиқ фарзанди, оташин ватанпарвар принципиал ва софдил коммунист, меҳрибон ва зийрак ўртоқ Тошмуҳаммад Ниёзович Қори-Ниёзовнинг порлоқ сиймоси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади, социалистик Ватанга, коммунистик қурилиш ишига фидокорона хизмат қилиш намунаси бўлиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, Ё. С. Насриддинова, Р. Қ. Қурбонов, И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, А. С. Абдалин, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. З. Мирзааҳмедов, А. Р. Хўжаев, Х. А. Асомов, А. У. Салимов, А. М. Акромхўжаев, С. А. Азимов, А. Н. Аскочинский, У. О. Орифов, Э. И. Адирович, К. Н. Бедринцев, В. А. Бугаев, Т. З. Зоҳидов, В. К. Қобулов, И. М. Мўминов, А. М. Музаффаров, М. Н. Набиев, М. К. Нурмуҳамедов, В. В. Пославский, С. П. Пўлатов, С. Н. Рижов, Х. А. Рахматуллин, О. С. Содиқов, Т. А. Саримсоқов, С. Х. Сирожиддинов, Ё. Х. Тўрақулов, М. Т. Ўрозбоев, Ш. З. Ўразаев, Х. Ф. Фозилов, М. З. Хомидхонов, М. А. Хожинова, В. П. Шеглов.

ШЧЕКИНОЛИКЛАР ТАЖРИБАСИ ОММАГА

Яқинда Тошкентда Шчекино химия комбинати тажрибасини ўрганиш юзасидан областимиз саноат корхоналари раҳбарларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Семинар-кенгашни область партия комитетининг секретари ўртоқ **К. Н. Бекаев** қисқача кириш нутқи билан очди.

Шундан сўнг Шчекино химия комбинати партия комитетининг секретари ўртоқ **А. А. Мокин** комбинат партия ташкилоти ва корхонанинг бутун коллективининг меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасидаги тажрибаси ҳақида доклад қилди.

— Коллективимизнинг тажрибаси кўплаб корхоналарда амалга оширилаётгани бизни беҳад қувонтиради,— деди ўртоқ А. Мокин,— бу тажрибани ўтказишдан мақсад корхонамиз резервларидан тўлатўкис фойдаланиш эди. Ишни моддий рағбатлантириш асосида ташкил этишимиз бу вазифани уддалашимизга катта ёрдам бермоқда. Корхонамизда кўзда тутган тажрибани уч йил ичида синовдан ўтказишга аҳд қилган эдик.

Ҳали бу муддат тугамасданоқ қисман кўрган тадбирларимиз кўнгилдагидек самаралар бера бошлади. Ишчилар сони минг кишига қисқарди, маҳсулот ишлаб чиқариш эса 86,6 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши эса 108,1 процентни ташкил этди. Комбинат ходимларининг ойлик иш ҳақи ўртача 30 процент ошди. Меҳнат интизоми ҳам мустаҳкамланди. Технологик иш жараёнларини бузиш ҳоллари беш марта камайди. Шуниси қувончлики, 1967 йилдан бошлаб комбинатимизда маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ортиши фақат меҳнат унумдорлигининг ўсиши ҳисобига таъминланмоқда.

Докладчи бундай ютуқларга қай тариқа эришилаётганини конкрет мисолларда исботлаб берди. Прогрессив меҳнат нормативларини ишлаб чиқиш, ишчиларга бир неча касблар ўргатиш, оғир ишларни енгиллаштириш, корхона ва ишлаб чиқаришга раҳбарлик структурасини такомиллаштириш ва ёрдамчи ишларни механизациялаш каби кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Комбинат коллективи аппарат, машина ва арматураларни ремонт қилишни ихтисослаштириш ва марказлаштириш соҳасида катта ишлар қилди.

Масалан, уч йил мобайнида совутиш аппаратлари ремонтини марказлаштириш натижасида меҳнат унумдорлиги 70 процент ошди. Арматураларни ремонт қилиш цехини ихтисослаштириш натижасида икки йилдаёқ меҳнат унумдорлиги 45 процент кўтарилди. Ремонт ишларини марказлаштириш туфайли унинг суръати тезлашди, ремонт сифати яхшиланди. Комбинат цехларини ёрдамчи материаллар билан таъминлаш марказлаштирилганига икки йилдан ошди. Бу ҳам яхши самара бермоқда.

Шчекино химия комбинати коллективининг ажойиб ташаббуси ҳақида СССР Министрлар Советининг Меҳнат ва иш ҳақи масалалари бўйича давлат комитети йиғма-иқтисод бўлими бошлиғининг ўринбосари, иқтисод фанлари кандидати ўртоқ **Е. К. Васильев** қўшимча доклад қилди.

Чирчиқ электрохимия комбинатининг директори ўртоқ **В. Қодировнинг** нутқини ҳам семинар-кенгаш қатнашчилари қизиқиш билан тингладилар.

— Корхонамиз коллективи ҳам шчекиноликлардан намуна олиб, меҳнат унумдорлигини оширишнинг бу янги тажрибасини қўллашга киришди. Шуни айтиш керакки, бизнинг корхонамиз анча эски, қадимги корхоналардан биридир. Лекин шунга қарамай, шчекиноликлар тажрибасини қўллашга дадил қўл урдик. Чунки ҳозирги даврда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва иқтисодий режимни кучайтириш тўғрисидаги Хатида таъкидлаганидек, меҳнат унумдорлигини оширишга асосан ички имкониятларни сафарбар этиш билан эришиш мумкин. Шу мақсадда махсус ташкилий-техникавий тадбирлар белгиладик. Ишлаб чиқаришга илғор методларни жорий этиш, уни механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида бирмунча ишлар қилинмоқда.

Тошкент тўқимачилик комбинати бош инженерининг ўринбосари ўртоқ **А. Пивкина** шчекиноликлар тажрибасини ўрганиш учун комбинатдан махсус ишчилар ва инженер-техник ходимлар группаси химиклар ҳузурига бориб келганини айтди. Фурмановскдаги иккинчи ип-йигирув фабрикаси коллективи шчекиноликлар методига ўтиб ишлаётганига икки йил тўлди. Фабрикада шу давр мобайнида меҳнат унумдорлиги 22 процент, маҳсулот реализация қилиш ҳажми эса 9,5 процент ошди. Ўртоқ Пивкина мазкур фабрика тажрибаларини ўз корхоналарида қўллаш учун катта ишлар қилинаётганини айтди. «Юлдуз» тикувчилик фирмаси партия комитетининг секретари ўртоқ **В. Абаков** фирмада Шчекино химия комбинати иш тажрибалари муваффақиятли амалга оширилаётгани устида тўхталди. Бу ерда сўнгги вақтда электр ҳисоблаш техникаси ишга туширилди. Автоматика самараси туфайли эркаклар костюми тикишга аввалги 7,47 соат ўрнига 5,37 соат сарфланмоқда.

Семинар-кенгаш қатнашчилари Шчекино химия комбинатининг қимматли тажрибасини янада кенгроқ ёйиш тадбирларини белгилашди.

ПАРИЖ КОММУНАСИНИНГ 99 ЙИЛЛИГИГА

ОЗОДЛИК ЖАРЧИСИ

1871 йилнинг 18 мартида Париж осмонида инсониятнинг капитал асоратидан озод бўлганлигининг илк даракчиси — Коммунанинг қизил байроғи ҳилпирай бошлади. Ишчилар синфининг дунёда биринчи тўнғич давлати — Париж коммунаси, унинг ижодкори ва қаҳрамони бўлган француз пролетариатининг бу сўнмас жасорати жаҳон ишчилар ҳаракати тарихи саҳифаларига олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилди.

Франция қироли пакана Тьер ҳукумати Франциянинг революцион кайфиятдаги кучларини қуролсизлантириш тўғрисидаги чиқарган қарори Париждаги барча меҳнат аҳлини оёққа турғазди. Ўша куни кечқурун қаҳр-ғазаби ошган халқ оммаси революцион кучларга мадад бериб, Тьер бошлиқ буржуа ҳокимиятини ағдариб ташлади.

Революция ғалаба қилгандан кейин Миллий гвардия Марказий Комитети Париж пролетариатининг ягона ҳокимият органи бўлиб қолди. Коммуна дастлабки ўн кун мобайнида Вақтли революцион ҳукумат сифатида иш олиб борди. 1871 йилнинг 26 мартида эса Коммунага сайлов ўтказилди. Сайловда қарийб 230 минг киши қатнашди. Улар асосан ишчилар, кварталларнинг аҳолиси ҳамда майда ҳунармандлар эди.

1871 йилнинг 28 мартида Ратуша ёнига тўпланган халқ оммасига Коммуна туғилганлигини тантанали равишда эълон қилинди. Миллий гвардия батальонларининг артиллерия салюти садолари Париж пролетариатининг халқ ҳокимияти барпо этилганлигидан дарак берди.

Бу дастлабки пролетар ҳокимияти составига кирган 85 аъзонинг 30 дан ортиғи ишчи, 50 дан ортиғи майда ҳунарманд, хизматчи ҳамда революцион интеллигенция ва касаба союзлар интернационал секциясининг раҳбар арбоблари эди.

Париж коммунарлари ичида айниқса ишчи-муқовачи Луи Эжен Варлен қўзғолоннинг актив қатнашчиларидан бўлиб, Коммуна даврида унинг ҳарбий ва иқтисодий комиссиясининг аъзоси сифатида катта иш олиб борди. Венгриялик Лео Франкель эса ишчи ва хизматчилар меҳнатини муҳофаза қилиш юзасидан Коммуна декретларини ишлаб чиқишда ташаббускор бўлди. Лео Франкель К. Маркс ва Ф. Энгельс билан мунтазам хат орқали алоқа қилиб, Коммуна ишини қандай олиб бориш ҳақида улардан йўл-йўриқлар олиб турарди. Франциянинг табиатшунос олими, оташин революционер Юстов Флуранс, қурувчи Эмиль Дюваль, 1 Интернационалнинг Бош Совети аъзоси, пойафзалчи Огюст Серрайе, журналист Шарль Дельклюз, Рауль Риго, инженер ва врач Элдуард Вайян, «Интернационал» автори шоир Эжен Потье, Луиза Мишель, айниқса поляк Ярослав Домбровский, Валерий Врублевский, жасур рус аёли Елизавета Дмитриевна (Тумановская) ва бошқалар Коммунанинг ишида буюк қаҳрамонлик кўрсатдилар. Коммуна тарихида зикр қилинган Елизавета Дмитриевна К. Маркс билан шахсан таниш бўлиб, Интернационалнинг Бош Совети билан яқиндан алоқа боғлаган эди.

Илмий коммунизм асосчилари ва пролетариат синфининг буюк доҳийлари К. Маркс ва Ф. Энгельс Париж пролетариатининг бу қўзғолонини зўр қувонч билан табрикладилар. Улар Коммунани ҳимоя қилиш бутун мамлакат ишчиларининг муҳим интернационал бурчи, деб ҳисобладилар. Халқаро ишчилар синфини Коммунани ҳимоя қилишга чақирдилар.

«Коммуна,— деган эди Ф. Энгельс,— Интернационалнинг, шубҳасиз, маънавий самарасидир». 18 мартдаги Париж қўзғолонидан кейин Франциянинг кўпгина шаҳарларида ҳам қўзғолонлар бўлди. Лекин, бу қўзғолонлар бир-бирлари билан мустаҳкам боғланмаганликлари, бир марказдан раҳбарлик қилинмаганлиги сабабли тезда мағлубиятга учради. К. Маркс ўзининг «Францияда гражданлар уруши» деган классик асарида Париж Коммунасининг тажрибасини, унинг ғалабаси ва мағлубияти сабабларини чуқур илмий таҳлил қилиб берди. Париж Коммунасининг мағлубияти меҳнаткашларнинг озод бўлиши учун ҳокимиятни пролетариат ўз қўлига олиши керак, деган Маркс таълимотининг тўғрилиги ва ҳаётийлигини тасдиқлади.

Биринчи пролетар революцияси омманинг ғайрат-шижоати, ижодий ташаббускорлигини рўёбга чиқарди. Париж коммунарлари очиқ гражданлар уруши ва чет эл ҳарбий капитал хуружлари юз бераётган оғир бир вазиятда, янги жамият ва пролетариатнинг дастлабки ҳокимиятини барпо этиш вазифаларини амалий равишда бажаришга активлик билан киришдилар.

Ҳаммаси бўлиб 72 кун умр кўрган Париж Коммунаси давлат қурилишида муҳим тадбирларни амалга оширди. Масалан, ҳукмрон синфлар қўлида кўр-кўрона қурол бўлиб келган армия ўрнига доимий халқ армияси тузилди. Жандармерия бутунлай тарқатилди, давлат аппаратлари қисқартирилди. Черков давлатдан бутунлай ажратилди. Буржуазия суд органлари халқ томонидан сайланадиган янги суд органлари билан алмаштирилди. Коммуна айни бир вақтда ҳокимиятининг қонун чиқарувчи ва уларни ижро этувчи органи ҳам эди. Коммуна чиқарган декретлар унинг муҳим йиғилишларида қабул қилинар, тузилган комиссия органларининг назоратида иш олиб борилар эди.

Париж Коммунаси ишчи ва хизматчилар манфаатини кўзлаб, оз ҳақ оладиган меҳнаткашлар маошини оширди, айрим корхоналарда ишлаб чиқариш устидан ишчилар контролини ўрнатди. Парижни ташлаб қочиб кетган капиталистларнинг барча саноат корхоналарини ишчилар қўлига бериш тўғрисида декрет чиқарди.

Париж Коммунаси «Париж ишчилари» имзоси билан деҳқонларга қарата мурожаатнома қабул қилди. Унда «Коммуна Париждаги барча ерлар деҳқонларники, меҳнат қуроллари эса ишчиларники бўлишини, ҳамма ишчиларга иш берилишини истайди»,— дейилган эди. Бу ҳужжат ҳаво шарларидан қишлоқ ва шаҳарлар устига ташланди.

Бундан ташқари, Париж Коммунаси халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, маданий-оқартув ва бошқа соҳаларда ҳам қатор тадбирларни амалга оширди. В. И. Ленин Париж Коммунасини «Совет ҳокимиятининг дастлабки куртаги» деб атади.

Коммунанинг революцион зарбасидан Версалга қочиб кетган Тьер ҳукумати чет элдан, айниқса, Германия империясидан ҳарбий ёрдам олиб, революция алангасини ўчириш мақсадида янгитдан тўпланган қўшинлари билан 21 майда Парижга бостириб кирди. Ишчилар қаттиқ қаршилик кўрсатишди. Париждаги ҳар бир кўча мустаҳкам қўрғонга айлантирилди, беш юздан ортиқ баррикада қурилди. Шиддатли жангларда коммунарлар кўплаб қурбон беришди. Ўқ-дорилар етишмас ва атрофдан ҳеч қандай ёрдам йўқ эди. Шунга қарамай улар етти кун қаҳрамонона жанг қилдилар. Парижда бўлган етти кунлик кўча жанглари Франция тарихи саҳифасига «Майдаги қонли ҳафталиқ» номи билан кирган. Париж кўчалари пролетариат иши учун курашган, озодликка, тенгликка эришиш йўлида жонини қурбон қилган фидокорлар қони билан бўялди.

Версал реакциячилар француз ишчилари ва барча халқ оммасининг бахти учун қаҳрамонона курашган коммунарлардан қаттиқ ўч олди. Коммуна ҳимоячиларини қонга ботирди. Коммунанинг энг кўзга кўринган арбобларидан Делькдюз ва Домбровский ҳалок бўлишди. Жангларнинг охирги куни қўлга туширилган Луи-Эжен Варлен ҳам қаттиқ азоб ва қийноқлардан сўнг, Коммуна биноси олдида ваҳшийларча отиб ташланди.

Париж Коммунаси курашчиларининг хотирасини фақат француз халқигина эмас, балки бутун дунё пролетариати доимо эслайди.

«Коммуна ҳаёти ва ҳалокатининг манзараси,— деган эди В. И. Ленин,— дунё пойтахтини эгаллаб ва икки ойдан кўпроқ вақт ўз қўлида сақлаган ишчилар ҳукуматининг қиёфаси, пролетариатнинг қаҳрамонона кураш манзараси ва мағлубиятидан кейин тортган азоб-уқубатлар манзараси,— мана шуларнинг ҳаммаси миллионларча ишчиларнинг руҳини кўтарди; уларга умид бағишлади ва уларнинг меҳрларини социализм томон тортди».

Париж Коммунаси дастлабки вақтларда мудофаа тактикасини тўғри олиб бора олмади. В. И. Ленин коммунарлар эксплуататорларнинг қаршилигини бостириш учун ўз қуролли кучларидан етарли даражада фойдалана олмаганликлари, бундан ташқари, француз банкасидаги 3 миллиард франкдан ортиқ пул мусодара қилинмай қолинганлиги уларнинг энг катта хатолари бўлганлигини кўрсатиб ўтган эди. Париж Коммунаси стихияли тарзда пайдо бўлди. Уни ҳеч ким онгли ва мунтазам равишда тайёрламади, фақат ишчиларгина Коммунага охиригача содиқ бўлиб қолдилар. Буржуа республикачилари билан майда буржуалар эса тезда Коммунадан ажралиб чиқдилар. Пролетариат ҳокимиятининг душманлари бундан усталик билан фойдаландилар. Лекин, ишчилар синфининг бутун дунёда олиб борган курашига Коммуна ғоят катта таъсир кўрсатди. «Коммуна Европада социалистик ҳаракатни қўзғатиб юборди,— деб ёзган эди В. И. Ленин,— у гражданлар урушининг кучини кўрсатди... Коммуна Европа пролетариатининг социалистик революция вазифаларини конкрет тарзда қўйишга ўргатди».

Париж Коммунаси XIX асрдаги улуғ пролетар ҳаракатининг бирдан-бир намунаси бўлди. Коммуна тажрибаси инсоният тарихида энг янги даврни очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясини тайёрлашда ғоят катта аҳамиятга эга бўлди. В. И. Ленин Коммуна сабоқларини зўр эътибор билан ўрганди, унинг тажрибаларини Октябрь революциясини амалга оширишда қўллади.

Париж Коммунаси капитал қуллигига қарши, инсониятнинг бахт-саодати, синфсиз жамият қуриш учун бошланган жаҳон пролетариати кураши ғалабасининг дебочаси эди. Коммунарлар бошлаган улуғ иш бизнинг замонамизда рўй бераётган улуғвор социалистик ўзгаришларда яшаб келмоқда.

Ў. ЭГАМБЕРДИЕВ,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг аспиранти.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР · ОДАМЛАР · ВОҚЕАЛАР

ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИДА

БЕЛФАСТ, 15 март. (ТАСС). Шимолий Ирландия Коммунистик партиясининг XIV съезди ўз ишини тамомлади. Съезд делегатлари Ирландиянинг шимоли билан жанубидаги марксчи-ленинчи икки партияни қайта қўшиб, ягона Ирландия Коммунистик партиясини тузиш тўғрисидаги қарорни якдиллик билан тасдиқладилар.

Съезд Американинг Вьетнамдаги агрессиясини қораловчи резолюцияни қабул қилди. Съезд делегатлари социалистик мамлакатларнинг хавфсизлик масалаларига бағишлаб умум Европа конференциясини чақириш йўлидаги ташаббусини ҳам тўла равишда қўллаб-қувватладилар.

Съезд В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган баёнотни зўр хурсандлик билан тасдиқлади. Партия ижроия комитетининг раиси Э. Барр ўзининг якуниловчи сўзида: «империализмга қарши курашувчиларнинг қалбида Ленин абадий яшайди», — деди.

КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Литва Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Советининг депутати ўртоқ А. Ю. Снечкуснинг нутқини съезд делегатлари гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди.

У Шимолий Ирландия коммунистларига Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг қизғин саломини топширди.

Болгария, Венгрия, Буюк Британия, Югославия ва бошқа мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг табрик нутқларини съезд қатнашчилари самимият билан кутиб олишди.

МЕҲНАТГА ШОН-ШАРАФЛАР

ПРАГА, 15 март. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасининг барча кўмир ҳавзаларида шахтёрлар навбатдан ташқари ишлаш сменаси ўтказаётганликлари мамлакатнинг саноат корхоналарини ёқилғи билан таъминлашни яхшилашга чехословак кончилари қўшаётган катта ҳисса бўлмоқда.

6 минг 600 дан кўпроқ кончи ўзларининг дам олиш кунлари бўлган шанба куни Острава-Карвин ҳавзаси шахталарида ишга чиқдилар. Улар куннинг биринчи ярмида, 13,5 минг тонна кўмир қазиб чиқаришди. Соколов ҳавзаси шахталарининг коллективлари 14 мартда 20 минг тоннага яқин кўмир қазиб беришди. Бу эса бир кунлик топшириқдан анча ошиқ.

ТАБИИЙ ОФАТ

АДДИС-АБЕБА, 16 март. (ТАСС). Аддис-Абебада тўрт ярим соат давомида салкам 90 миллиметр келадиган ёғингарчилик бўлиб ўтди. Эфиопия пойтахтида дўл аралаш ёмғир ёғиш билан бирга кучли довул бўлиб ўтди. Шаҳардаги кўпгина уйларни сув босиб кетди. Айрим биноларнинг томларини довул учириб кетди. Таъкидлашларига қараганда, кейинги 20 йил мобайнида бунчалик катта диаметри 12—15 миллиметр келадиган дўл ёғмаган эди.

Аддис-Абебада март ойида ёғингарчиликнинг ўртача миқдори одатда 70 миллиметр бўларди. Бу йил бу рақам уч баравар ортиб кетса керак, деб тахмин қилишмоқда.

СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДА

ПОЛЬША

«Гидробудова» қурилиш корхонаси Краков воеводлигининг Живец деган жойига яқин жар тоғининг тепасида гидроаккумуляторли гидроэлектростанция қуришга киришди. Тоғ тепасида катта сув омбори қурилади, пастдаги Соле дарёсидаги сунъий йўлнинг суви катта насослар кучи билан туннел орқали тоғ тепасидаги ана шу сув омборига чиқариб турилади. Электр энергия кам фойдаланаётган вақтда сув мана шу тарзда юқорига чиқариб қўйилади. Электр энергия ғоят кўп истеъмол қилинаётган соатларда бу сув электр станцияга юборилиб, Краков шаҳри учун электр энергия ишлаб чиқаришга хизмат қилади.

ГДР

Атоқли немис инсонпарвар ёзувчиси Генрих Манн вафотининг йигирма йиллиги муносабати билан Германия Демократик Республикасининг газеталари ёзувчининг ҳаёти, ижодий ва ижтимоий вафолияти тўғрисида жуда кўп мақолалар босиб чиқармоқда. Матбуот герман империализмига, милитаризмига ва фашизмига қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда ёзувчининг хизмати катта эканлигини уқдирмоқда. Мақолаларда Генрих Манн жаҳон адабиётининг йирик арбоблари орасида биринчи бўлиб одамларнинг турмушини янги, социалистик негизда қайта қуришда В. И. Лениннинг ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ролига юксак баҳо берганлиги айтилмоқда.

РУМИНИЯ

Руминиянинг Браил шаҳрида бинокорлар юзта янги квартирани фойдаланишга топширдилар. 300 та квартирада пардозлаш ишлари тугай деб қолди, яқин фурсатда бу уйларга ҳам одамлар кўчиб киради. Бинокорлар янги уй-жой массиви қуришга киришдилар.

Тимишоарда 120 оила янги квартираларга кўчиб кирди, яна 124 та квартира фойдаланишга топширилади.

Петрошанда бу йил 1322 оила янги уйларга кўчиб киради. Руминия пойтахтида уй-жой бинолари қуриш жуда кенг миқёсда олиб борилмоқда.

Бу йил мамлакатда юз мингга яқин квартира қурилади.

(ТАСС).

ЖАНУБИЙ Вьетнам. Мамлакатнинг озодлик қуролли кучлари бўлинмаларининг бирида жанговар сиёсий информация тинглашмоқда.

ВИА–ТАСС фотоси.

Чехословакияда Владимир Ильич Ленин асарларига бўлган қизиқиш тобора ортмоқда. Мамлакатда доҳий Ленин асарларининг умумий тиражи 7 миллион 300 минг нусхадан ошиб кетди. Чехословакиялик олимлар, публицистлар, ёзувчилар ва шоирлар Ленинномани яратишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Суратда: «Озодлик» нашриёти босмахонасида В. И. Ленин асарларининг навбатдаги томи нашрга тайёрланмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ФРАНЦИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ ҒАЛАБАСИ

ПАРИЖ, 16 март. ТАСС мухбири Р. Серебринников хабар беради:

Францияда Кантон сайлови тамомланди. 15 март куни 649 кантонда иккинчи давра овоз бериш бўлиб ўтди. Ўтган якшанба шу кантонларда бўлган овоз беришда бирон номзод мутлақ кўпчилик овоз тўплай олмаган эди. Барча сиёсий партиялардан 1550 дан ошиқ номзод департаментларнинг бош кенгашларидаги бўш ўринларга даъвогар бўлишди.

Ҳал қилувчи давра олдидан Франция Коммунистик партияси барча сўл сиёсий партияларни биринчи даврада энг кўп овоз тўплай олган уч номзод фойдасига ўз номзодларини чақириб олишга даъват этди. Франция Компартияси ҳам шу тахлитда иш кўрадиган бўлди.

Кантон сайловида Франция Компартияси катта ғалаба қозонди. Биринчи даврада оппозициянинг мана шу асосий кучига сайловчиларнинг салкам 24 проценти, яъни 2.014.000 дан ошиқ француз овоз берди.

Ички ишлар министрлиги 15 март куни ярим кечада эълон қилган дастлабки ва тўла бўлмаган маълумотларга кўра, иккинчи даврада 153 муниципал коммунист маслаҳатчи сайланган, ФКП янги 19 та ўринни қўлга киритган. Ҳукмрон партия бўлмиш республикани ҳимоя қилувчи демократлар союзи муниципал маслаҳатчилари сонини 33 кишига оширди. Бирлашган социалистик партия ўз позициясини мустаҳкамлаб олди.

ФКП бош секретарининг ўринбосари Жорж Марше Франция радиоси орқали берган баёнотида кантон сайлови Франция меҳнаткашлари орасида Франция Компартиясининг таъсири ошиб бораётганлигини яққол намойиш қилди, деб таъкидлади. Социализм йўлини очиб берувчи илғор демократия программасини таклиф қилаётган ФКП учун тобора кўпроқ эркак ва аёл французлар ўз овозларини бермоқдалар, деди у.

ҚИСҚА САТРЛАР

◆ Шу кунларда республикамиз институтларида ёш олимлар конференциялари ўтказилмоқда.

Яқинда ядро физикаси институтида ҳам шундай конференция ўтказилиб, унда 62 доклад тингланди. Д. Юсупова, Р. Мухторов, В. Рибнов ва Р. Рогачуринларнинг илмий ишлари юксак баҳоланиб, мукофотга тақдим этилди.

Э. ШАРИПОВ.

◆ Оққўрғон районидаги Гоголь номли 1-ўрта мактабда доҳий юбилейи муносабати билан В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятига оид 30 га яқин стенд ва кўпгина фотоальбомлар ташкил этилди.

Н. ТЎФОНОВ.

◆ Шаҳримизда қатновчи 10-ва 2-трамвай маршрутлари ўзгартирилди. 10-трамвай Болгар огороди массивигача, кейингиси эса «Клуб КОР Ўзбексельмаш заводи» маршрути бўйича қатнамоқда.

И. РУСТАМОВ.

БЎКА маркази тобора ободонлашмоқда. Бу ерда кейинги кезларда янги мактаб, универмаг, кинотеатр, саноат ва озиқ-овқат магазинлари, ошхона ва чойхона хамда бошқа маданий-маиший объектлар қад кўтарди. Суратда: Яқинда ишга туширилган «Лола» универмаги.

Қ. Розиқов фотоси. ЎзТАГ.

МАРҲАМАТ, ДАМ ОЛИБ КЕТИНГ

Сиз Тошкентдан машина билан узоқ сафарга кетяпсиз, ёки бошқа бирор шаҳардан Тошкентга келяпсиз, дейлик. Чиноз посёлкасига етиб келганингизда, тасодифан машинангиз бензини тугаб ёки бўлмаса бирор жойи шикастланиб, юришга ўжарлик қилиб қолди. Шунча терлаб-пишиб тузатишга уринсангиз ҳам бўлмади. Хўш, бундай вақтларда нима қилиш керак?

Эҳ-ҳа, йўлнинг бунақа азобини фақат сафарга чиққан кишигина билиши мумкин. Йўқ, сиз ҳеч ташвишланманг. Бир вақтлари ўша шофёр тортган машаққатни энди сиз тортмайсиз. Область маиший-хизмат кўрсатиш бошқармаси оғирингизни енгиллатиш мақсадида Чиноз посёлкасига кираберишдаги катта бетон йўл ёқасида бензин билан таъминлайдиган колонка ҳамда машиналар ярасига «малҳам» қўядиган устахона ташкил этиб, ишга туширди. Ҳозир устахона ходимлари хизматингизга мунтазир бўлиб туришибди.

Айтайлик, машинангиз тузалиб, йўлга тушгунингизча ҳали анча вақт бор. Оқшом эса борлиққа ўз чодирини аллақачон ёйиб, қатнов анча сийраклашиб қолган. Ўзингиз ниҳоят чарчагансиз. Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари бу ёғини ҳам ҳисобга олиб қўйишган. Худди шу устахонанинг ёнбошида қад кўтарган икки қаватли меҳмонхона сизнинг хизматингизда бўлади. Марҳамат, машинангиз тузалгунча бемалол мириқиб, дам олиб шинамгина ошхонадан истаган овқатингизни истеъмол қилишингиз ҳам мумкин. Ошхонанинг бош ошпази Нурмуҳаммад Қосимов бошлиқ пазандалар сизни яхшилаб меҳмон қилишади. Миллий ҳамда европача таомлар устаси пазанда Қ. Иброҳимов, Э. Бурҳонов ва официантка З. Абдувалиева сизнинг хизматингизда.

Овқатланиб бўлдингизми? Марҳамат, энди иккинчи қаватга чиқиб, шинам хонангизда ётиб дам олинг. Меҳмонхонадаги мавжуд 43 хонанинг ҳаммаси худди келинлар уйидек ясатиб қўйилган. Ёғоч кроватларга адрас кўрпалар, оёғингиз тагига поёндозлар тўшалган. Таниш-билишларингизга қўнғироқ қилмоқчи бўлсангиз, марҳамат, кроватингиз тепасида оқ мармардек телефон аппарати турибди.

Ҳоҳласангиз, сафар олдидан меҳмонхона залидаги сартарошхонага кириб, енгил тортиб олишингиз ҳам мумкин. Ишингиз тушмасин-у, ҳар эҳтимолга қарши бу ерда медпункт ҳам очиб қўйилган.

Мана, машина ҳам сувда чўмилиб чиққан жийрондек йилтиллаб, эрта билан йўлга ҳозир бўлиб турибди. Бир дақиқага тўхтанг.

Булар-ку яхши, лекин бир томони тишга тегиб турибди. Маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ташкил қилган колонкада, «Нефтеснабсбит» ходимлари бензин тарқатишлари керак эмиш. Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари ишни юргизиш учун «Нефтеснабсбит»га буюртма беришлари керак. Улар ўз вақтларига қараб, колонкага бензин олиб келиб, йўловчи машиналарни ёқилғи билан таъминлашлари керак эмиш. Қизиқ, бу тартиб бировнинг отини биров юганлаб беришнинг ўзи эмасми? «Нефтеснабсбит» ходимлари вақтларига қараб бензин олиб келишгунча, йўловчи машиналар кутиб турадиларми? Нима учун бензин фондини маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига ўтказиб, бензин тарқатишни ҳам бир йўла ўзларига топшириб қўйиш иложи бўлмаса? Шундай бўлса қоғозбозлик, қўнғироқбозлик, сансалорлик бўлмайди. Шунда нур устига нур бўларди.

А. ШАЙХОВ.

Спорт

ТОШКЕНТЛИК ШТАНГАЧИЛАР КИЕВДА

Тошкент Давлат медицина институтининг оғир атлетикачилари каникул кунларида Киевга — ҳамкасблари ҳузурига меҳмон бўлиб бордилар. Янги йил арафасида Киев баскетболчи қизлари Тошкентга келган ТошМИ командаси билан бўлган учрашувда мағлубиятга учраган эдилар.

Киев медицина институтининг спорт залида иккала институт оғир атлетикачилари куч синашишди. Тошкентликлар команда ҳисобида 5:5 ҳисобида енгилдилар. Лекин ТошМИ вакиллари бу ерда иккита вазн тоифасида қатнашмаганликларини ҳисобга оладиган бўлсак, уларнинг сафарини умуман муваффақиятли бўлди, дейиш мумкин. Шахсий ҳисобда ўз вазн қоидалари бўйича Владимир Карвась (Киев), Мираҳмад Нурматов (Тошкент), Александр Корлиханов (Киев), Ҳамид Йўлдошев, Виктор Гридин, Владимир Йўлчиев (Тошкент), Николай Абраменко, Виктор Тарасенко, Валерий Рукавица (Киев) ғолиб чиқдилар.

Шуниси қизиқки, бу мусобақаларда Ўзбекистоннинг икки марта чемпиони, СССРнинг ўн бир марта чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Георгий Владимирович Попов иштирок этди. У ҳозир Киев шаҳрида старший тренерлик қилади. Оғир атлетикачи Г. Попов икки қардош республика пойтахтлари — Тошкент ва Киевнинг ўзаро дўстона алоқалари ҳақида кўп нарсаларни ҳикоя қилиб берди.

А. КИМ.

●

БАДИИЙ гимнастика бўйича республиканинг 1970 йилги мутлоқ чемпиони спорт мастери Ирина Винер машқ бажармоқда.

ТОШДУ вакили биринчи разрядли Ниёзметов (ўнгда) наманганлик Жақбаров билан бўлган учрашувнинг биринчи минутидаёқ устунликка эришди ва «Буревестник» чемпиони унвонини олди.

Ў. Шоҳафизов фотолари.

ЧЕМПИОН ЎЗГАРМАДИ

Ўтган якшанба куни Тошкент округ офицерлар уйининг спорт залида бадиий гимнастика бўйича Ўзбекистон ССР шахсий-команда биринчилиги мусобақалари тугади.

Бу чемпионатта «Буревестник» ва «Старт» жамиятларининг ҳамда 4-болалар спорт мактаби ва Самарқанд шаҳрининг гимнастикачи қизлари йиғилишди. Хаммэ машқларни нафис ва маҳоратли ижро этган спорт мастери Ирина Винер республика чемпиони унвонини сақлаб қола олди. Барча очколар ҳисоблаб чиқилганда тошкентлик бу студент қиз энг яхши натижага эришгани маълум бўлди. Унга 1970 йилги Ўзбекистоннинг мутлоқ чемпиони номли берилди.

Иккинчи совриндор ўринни спорт мастери Наташа Коробейникова, учинчи ўринни биринчи разрядли Роза Ҳасанова эгалладилар. Ғолибларга республика физкультура ва спорт комитетининг диплом ва эсдалик совғалари топширилди. Мусобақада Н. Амирбекова, Н. Ҳакимова, В. Михайлова, В. Карповалар бажарган машқлар ҳам томошабинлар томонидан қизғин олқишларга сазовор бўлди.

Команда ҳисобида пешқадамликни «Старт» гимнастикачилари олдилар. Иккинчи ва учинчи ўринларни «Буревестник» жамияти ва болалар спорт мактабининг гимнастикачи қизлари эгаллашди.

●

РИНГДА ЁШЛАР

Ёшлар ва ўсмирлар ўртасида «Буревестник» жамияти боксчиларининг республика шахсий-команда биринчилиги мусобақаларида 88 спортчи қатнашди.

Уч кун давом этган «жанглардан» сўнг ёшлар ўртасида А. Қодиров (ТошДУ), И. Насриддинов (Фарғона пединститути), А. Хохлов, (Фарғона политехника институти), И. Эгамбердиев (Ўзбекистон физкультура институти), А. Қамбаров (Фарғона пединститути), Ю. Никольский (Ўзбекистон физкультура институти), А. Ниёзметов ва Л. Хаимов (иккаласи ТошДУ дан), А. Шпилов (Фарғона политехника институти), Асқаралиев (Фарғонадан) «Буревестник» жамияти республика чемпиони бўлдилар.

Мусобақанинг охирги куни ўсмирлар ўртасида пешқадамлар аниқланди. М. Грачев, А. Исҳоқов, Ф. Раҳматуллин, Н. Фаттохов, М. Зокиров, В. Эм, М. Гайнутдинов ва С. Веселовлар чемпион бўлишди.

Ў. ШОҲАФИЗОВ.

Янги шеърлар

ДЎСТЛИК ҲАҚИДА

Дўстлик — бу эзгулик,
дўстлик — садоқат,
Дўстларсиз бўлмагай дунёда
шодлик.
Дўстлик — қалб нпидир,
занжирдир ҳар вақт
Дўстлик бор ерларда яшар
ободлик!
Лек дўстлик нозикдир, қил
каби гўё,
Истардим, дўстларга ҳеч
тегмасин тош.
Дўстлик бор эканки,
мавжуддир дунё,
Дўстларнинг кўзида асло
кўрмай ёш!
Аммоки, баъзида дўстликка
бир доғ
Тушади,
Кутмаган вақтда тушади,
Шундайин чоғларда чин
дўстлик, ўртоқ
Ўқ теккан нолали қушга
ўхшайди!
Дўстлик ҳам юракка ўхшаш
бўлади,
Ярадор бўлдими, оғир дарди
ҳам
Инсоннинг ўзидай у дам
ўлади,
Гар дўстлик сўндими —
мотамда олам!
Дўстлик — дил гулидир,
эъзозга муҳтож,
Кўтармоқ даркордир
бошингдан баланд.
Дўстлик — бу муқаддас,
ҳеч топилмас тож,
Уни қадрламоқ лозимдир
ҳарчанд!

ЙЎЛИМ

Менинг йўлим жуда-жуда
олис йўл,
Тик тоғлардан, дарёлардан
ўтади.
Менинг йўлим кўп қатори
холис йўл,
Давом этиб йироқларга
етади.
Кўп йўлларни кесиб ўтар бу
йўлим,
Кўп йўлларга қўл тутган у,
ёнма-ён
Йўл юрганда завқ олади шод
дилим,
Йўл юрганда мақсад ҳам
бўлар аён.
Менинг йўлим отам юрган
йўл эрур,
Ундан ўтган боболарнинг
бобоси.
Менинг йўлим беҳад йироқ,
мўл эрур,
Ечилади унда дил муддаоси!
Бу йўлимнинг гоҳо бўлар
тикани,
Оёғимга қадалади дил
ғашлаб.
О, тиканлар, суғиргандек
бу жонни,
Йўл юраман толмай, чунг
қадам ташлаб.
Тиканларни янчиб-янчиб
ўтаман
Йўллар давом этар экан
элимда.
Юрагимга йўл завқини
битаман,
Бу шеърим ҳам пайдо бўлди
йўлимда!

ТЎЛҚИН.

ҲАР ТЎҒРИДА

ФИЛ ҲАЙДОВЧИНИНГ ТАШВИШИ

«Энди бу филни нима қилсам экан?» — ҳар куни хаёл суради ҳиндистонлик бир фил ҳайдовчи жонивор билан тунни очиқ ҳавода ўтказаркан. Қўлда тарбияланган ва ўргатилган фил ўз хўжайинига шунчалар меҳр-муҳаббат боғлаганки, асти қўяверинг. У доим унинг кетидан эргашиб юради. Хўжайин кеч бўлгач, тунда ором олиш учун уйига кирмоқчи бўлса, филнинг феъли айнаб, хавфли қиёфага киради . Шу боисдан хўжайин ва фил очиқ ҳавода тунашади.

●

«ОЛТИН ХЎКИЗ» РЕСТОРАНИ

Венгриянинг Дебрецене шаҳарида «Арань бика», яъни «Олтин хўкиз» деб аталмиш ресторан бор. Бу ер фақат ўзининг янги лахм гўшти ва хўкиз юрагидан тайёрланган гуляши билангина эмас, балки одатдан ташқари безаклари билан ҳам машҳурдир. Ҳар прибор ёнида жажжи қум соатларини кўрасиз. Бу қум соатча ўн минутга мўлжалланган. Агар шиша ичидаги қум биринчи ярмидан иккинчи ярмига оқиб тушгунича, яъни 10 минут ичида официант хўрандадан заказ қабул қилиб олмаса, у ҳолда хўранда бепул овқатланиш ҳуқуқига эга бўлади. Официантларнинг секин хизмат қилишларига умид боғлаб, «Олтин хўкиз» ресторанига кўп-кўп одамлар келиб туради. Аммо ҳозиргача хўрандалар официантларни ютиб, бепул овқатланишга муваффақ бўлганларича йўқ...

ЗИЛЗИЛА ВА КОММЕРЦИЯ

Япониянинг Мацуширо шаҳарида тез-тез зилзила бўлиб туради. Мацуширо меҳмонхонасининг эгаси Мацуцо яқинда шундай эълон чиқарди: унинг меҳмонхонасида турувчилар зилзиладан қўрқиш у ёқда турсин, аксинча уни орзиқиб кутишлари керак. Негаки, 3 балл зилзила бўлган тақдирда ҳар бир мусофир бир бокал текин пиво олади. Тўрт балли зилзилада эса яшаб турган хонанинг ҳақи 5 процентга, 5 баллга чиқса 25 процент камайтирилади. Бордию зилзила кучи 6 балл ва ундан ошиб кетса, меҳмон ҳақ тўлашдан бутунлай озод бўлади. Ҳозир жаноб Мацуконинг отелида бўш хоналар йўқ — ҳаммаси истиқоматчилар билан банд.

●

ЙИГИРМА ЙИЛДАН СЎНГ

Ирландиялик тиш доктори Генри Томпсон бундан 20 йил муқаддам — медицина соҳасида дастлабки қадамни бошлаган йилида шиша ичига мактуб солиб, денгизга ташлаган эди. Мактубда шундай сўзлар ёзилган эди: «Ана шу шиша қўлига тушган одамнинг тишини бепул даволайман». Ўшанда «кичкинагина ишхонам учун ёмон реклама бўлмаса керак бу», деб ўйлаган у. Ўтган йили ёзда почтальон унга Норвегиядан юборилган хат келтириб берди. Томпсон конвертни очиб, шишага солиб, денгизга ташлаган мактубини кўриб ҳайратда қолади. Конверт ичида шишани топган Кнут Олсоннинг визит карточкаси ҳам бор эди. Аммо... унинг касби ҳам тиш докторлик экан.

ТЕКИНХЎРЛИК, ИЧКИЛИКБОЗЛИК, БЕЗОРИЛИККА ШАФҚАТ ЙЎҚ!

МАЙПАРАСТЛИК ОҚИБАТИ

Ичкиликка муккасидан тушган, гуллаб-яшнаб келаётган умрини заволга қолдириб, йиллар бўйи орттирган обрўсини тўкаётганлар орасида Тошпўлат ҳам бор.

Эшик ортидан «Ҳозир!» деган бўғиқ овоз эшитилди. Қаршимизда қирқ ёшлар чамасидаги киши турарди. Унинг сочлари тўзиган, қадди-қомати букчайиб, шалвираб қолган, қовоқлари осилиб тушган , кўзлари эса қонга тўлган эди. Икки юзи дока рўмолдек оқ — сариқ рангда. Қўл бериб кўришишга, гап юритишга мадори келмасди. Ароқнинг уйи куйсин. Шундай гавдали, тўла жуссали кишини шу ҳолатга солиб қўйган бўлса-я!.

Ичкарида биз 85 ёшли Умриниса онанинг кўз ёшию, келини Рихсихоннинг дағ-дағ титраб, бир бурда бўлиб қолганини кўрдик. Етти ёшлик Қаҳрамон, ундан кейингилар Насиба, Норхон, Нурхон фарзандлар. Ота бу гўдакларни бирон марта «болам-бўтам» деб бошларини силаб-сийпаганмикин? Асло! Улар ота бағридан ором олиш у ёқда турсин, унинг соясидан титрашади. Фақатгина тўрт ойлик Улуғбекнинг чеҳрасида кулги аломатини кўрдик. У нимани ҳам тушунади, дейсиз.

— Яккаю-ягона ўғлим, жигарбандим, ишонганим шу болам эди, — дейди она куйиниб. — Не-не орзу ҳаваслар, ширин ҳаёллар билан, якка бошим билан катта қилдим. Бинойидай касб эгаси эди. Беш—олти йил бўлдики, шу касофатга мубтало бўлди. Оқибатда ишдан ҳайдалди, эл-юрт олдида юзимни шувут қилди. Мен ҳам майли-я, беш кунлигим борми, йўқми, мана бу болаларининг аҳволи не кечади?

Уйдан хомуш чиқдик. Шу куни Тошпўлат каби ичкилик асоратига юз тутган, эндиликда Янгийўл шаҳар милиция бўлимида «меҳмон» бўлиб турган кўплаб кишилар билан суҳбатлашдик. Мана улар: Шаҳар «Термоизоляция» участкасининг ишчиси Михаил Макаров, нон заводи ишчиси Евгения Аникина, «Дорстроймаш» заводи ишчиси Егор Арастов, Усмон Юсупов номидаги ишлаб чиқариш комбинатининг ишчиси Зини Ёқубовлар... Уларнинг ҳаммаси кўринишидан бинойидек кишилар, меҳнат қобилиятига, 3—4 тадан фарзандга эгалар. Биз улардан ичкиликка нима сабабдан берилганликларини сўраганимизда бош эгиб, жавоб қайтаришаолмади.

— Биз ана шундай ичкиликбоз, қонунбузарларга қарши қаттиқ кураш олиб боряпмиз, — дейди шаҳар милиция бўлимининг ходими — майор Анатолий Иванович Иванов. Шаҳримизда безорилар, оилабузарлар, қонунбузарларнинг сони йил сайин камайиб боряпти. 1968 йилда милиция бўлимига тушганлар кескин камайди. 1969 йилда шаҳардаги 15 корхонада бирonta ҳам кўнгилсиз воқеа юз бергани йўқ. Пойафзал фабрикаси, маданий-маиший комбинат, соғлиқни сақлаш бўлими, алоқа бўлими, мебель фабрикаси ана шулар жумласидан.

Афсуски, бир қатор корхоналарда ичкиликбозлар ҳали ҳам бор. 2503-автоколоннада (директори П. Гаушин), автобус таксомотор парки (директори Степанов), «Нормаль» заводи (директори Л. С. Столовицкий), 90-механизациялашган колонна (директори Н. Кирючев) каби корхоналарда ичкиликбозликка қарши кураш етарли даражада олиб борилмаяпти.

Шаҳар милиция ходимлари завод ва фабрикаларда, қурилиш майдонларида, ишчилар даврасида бўлиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1969 йил 23 июлда чиқарган «Қонунбузарларга қарши курашни кучайтириш ҳақида»ги қарорини тушунтириб бормоқдалар. Бунда жамоатчилик ҳам катта роль ўйнаяпти.

Бу ўринда ғишт заводи бошқармаси маъмуриятининг иши мақтовга сазовордир. Заводда ишчан, тиниб-тинчимас, штатсиз инспектор, кадрлар бўлимининг бошлиғи Жўра Тошев бор. У коллектив ўртасида айрим ҳолларда учраб турадиган ишёқмас, ўз касбига лаёқатсизлик билан қарайдиганлар орасида тушунтириш ишларини олиб бормоқда. Завод директори Убай Абдуназиров ҳам бу ишда фаол қатнашиб келмоқда. Завод дружиначилар пости аъзолари навбат билан шаҳар кўчаларида юриб, айрим ичкиликбоз шахсларни тартибга чақирмоқдалар.

— Жамоатчилик билан иш олиб бориш, — дейди суҳбатда шаҳар милиция бошқармасининг бошлиғи А. Байхутов,— безориларнинг камайишига олиб келмоқда. Беш йил ичида уларнинг сони 50 процентга камайди. Келажакда қонунбузар ва ичкиликбозларга қарши кураш олиб боришда доимо жамоатчиликка суянган ҳолда иш олиб борамиз.

И. ЮСУПОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатувлар программаси. 18.00 — Рус тилида теле-янгиликлар.

Ўзбек тилида: 18.10 — «Юлдузча» телевизион журнали, 18.45 — «Иқтисод ва тежамкорлик учун», 19.00 — «Оқ олтин» ўлкасининг қўшиқлари. 19.40 — Теле-янгиликлар, 19.55 — Кўрсатувлар программаси.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — «Ҳаммамиз бирга бўлганда», 18.30 — «Апшерон қўшиқлари» (Фильм-концерт). 18.50 — Спорт янгиликлари, 19.30 — Опера тарихидан тўртинчи кўрсатув.

Ўзбек тилида: 20.10 — «Дастурхонимизга» (Ҳужжатли фильм), 21.40— «Анна Каренина» (Бадиий фильмнинг биринчи серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ФРУНЗЕ ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ КАТТА ТЕАТРИДА — 18/III да Сухайль ва Меҳри.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ТЕАТРИДА — 18/III да — Олтинчи июль.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/III да Ажаб савдолар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «СУВДАГИ ЖОЗИБАЛАР» янги аттракциони.

КИНО

Почтачи — «ДРУЖБА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Кўҳна масжиддаги учрашув — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1 ва 3 да).

Британка ҳақида ўйлар (кундуз соат 5, кеч 7 ва 8 яримда), Қирқ биринчи йил олмалари (эрталаб соат 11 да) — САНЪАТ САРОЙИ.

Корхоналар, турар-жой эксплуатацияси конторалари ва Тошкент шаҳар гражданлари диққатига!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ ҲАМДА ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ

Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш Министрлигининг «Таштеплосеть» марказлаштирилган иссиқлик таъминоти корхонаси системасига уланган турар—жой уйлари ва Тошкент шаҳар марказлаштирилган иссиқлик таъминоти объектларида рўй берадиган дефектларни бартараф қилиш йўлларини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Турар-жой уйларида иссиқлик таъминотининг нормаль ишлаши бузилганда, аҳоли турар жойларидаги ЖЭКга маълум қилишлари лозим;

ЖЭК хизмати зонасига кирмайдиган участкаларда иссиқлик таъминоти ишдан чиққанда ЖЭК лозим бўлган «Таштеплосеть» корхонасининг район тармоқларига ёки «Таштеплосеть» диспетчерига ариза бериши керак.

Аризалар ҳар куни эрталаб 8 яримдан кундуз 5 гача қуйидаги адресларда қабул қилинади:

Марказ (1 район тармоғи) —Сапёрний кўчаси, 33 уй;

Чилонзор массиви (2 район тармоғи)— 6 квартал, 31 уй, 1 хона;

Шимоли—Шарқ ва Черданцев массивлари —(3 район тармоғи) —«Комсомол 40 йиллиги» кўчаси, 2 район қозонхонаси, телефон 66-55-34;

Қорақамиш массиви (4 район тармоғи)—17 уй, 64 хона, телефон 33-96-68, қўшимча 9.11.

(Тошкент шаҳар бўйича «Таштеплосеть» диспетчери)

Чилонзор массиви, Муқимий кўчаси, 172 уй, телефонлар: 77-48-33, 77-76-13, қўшимча 10.

Магистраль ва кварталлардаги иссиқлик тармоқларида авария юз берганда ЖЭКлар ва гражданлар «Таштеплосеть» диспетчерига бутун сутка давомида хабар қилишлари шарт.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.